

Urskogens undergång: Vem styr nyheterna?

*Kandidatuppsats i Media- och
Kommunikationsvetenskap*

Louise Börjesson

vt 2014

LUNDS
UNIVERSITET

Abstract

Skogsbolagen blir rika på att tömma det svenska naturarvet. 37 procent av alla avverkningar är underkända. Det handlar om regler som inte efterföljs, skogsägare och industrier som bryter mot hänsynsparagrafer och politiker som tittar på. Kulturjournalisten Marciej Zaremba från Dagens Industri är en av få journalister som lyfter begreppet ”skogsmaffia” på ett storartat sätt. Våren 2012 publicerades en artikelserie i fem delar. Här vittnar människor om katastrofala avverkningar på gammelskogar utan några särskilda virkeskvalitéer. Zaremba går mycket hårt åt Skogsstyrelsen och berörda politiker.

Avsikten med denna c-uppsats är lyfta upp frågan varför inte fler journalister gör grävande undersökningar av skogsindustrin och landets skogslagssystem. Utan information kan allmänheten inget veta och utan kunskap kan de heller inte påverka politiken. Det empiriska underlaget för undersökningen består av 10 samtals inriktade intervjuer, för att genom deras svar lyfta fram frågor som: demokrati, kunskap, PR manipulation och knapp ekonomi. Resultaten av undersökningen bekräftar den hypotes som uppsatsen vilar på. Journalisterna gör inga djupgrävande undersökningar om skogen på grund av, dels ekonomiska svårigheter, geografiska avstånd mellan redaktioner och skogsindustrier, dels på grund av skogsnäringens och PR-aktörers manipulativa påverkan på medieföretag.

Keywords: Nyhetskriterier, propagandamodell, demokrati, journalistik, urskogsavverkningar.

Innehållsförteckning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	1
VARFÖR FÖRSVINNEN URSKOGEN?	3
INLEDNING	3
EN BAKGRUNDSBERÄTTELSE	3
VAD ÄR URSKOG?	2
SYFTE	3
HYPOTES OCH FRÅGESTÄLLNING	4
FRÅGESTÄLLNING	4
INSPIRATION TILL MIN UPPSATS.	4
AVGRÄNSNING OCH FÖRÄNDRING	5
HUR FÖRHÅLLER JAG MIG OBJEKTIV TILL TEXTEN?	5
METODKAPITEL	7
KVALITATIVT ELLER KVANTITATIVT?	7
INTERVJUER	7
SKICKLIGA INTERVJUPERSONER	8
VALET AV INTERVJUPERSONER	9
INTERVJUPERSONERNA	9
TEORIKAPITEL	11
NYHETER	11
NYHETSVÄRDERINGAR	12
PUBLIC RELATIONS (PR)	13
PROPAGANDAMODELLEN FRÅN NOAM CHOMSKY OCH EDWARD HERMAN	13
ANALYS	16
ANALYS DEL 1 AV 2 - SKOGSNYHETER	16
1.1 DET KRÄVS EN "GUDRUN".	17
1.2 KAPITALFÖRLUSTER	17
1.3 SKOGSFRÅGANS LÅGA NYHETSVÄRDE	18
1.4 PRESSEN VILL HA SNABBA NYHETER - FRAMFÖR VIKTIGA OCH RELEVANTA.	18

1.5 DEN GEOGRAFISKA NÄRHETEN	20
1.6 SKOGSNYHETER GENOM ÅREN	21
1.7 SAMMANFATTNING AV ANALYS DEL.	22
ANALYS. DEL 2	22
2.1 STRESSAD REDAKTION PÅ GRUND AV OROLIGA ANNONSÖRER!	22
2.2 INTERNETS PÅVERKAN PÅ REDAKTIONEN	23
2.3 KONSEKVENSER AV DÅLIG EKONOMI.	23
2.4 JOURNALISTERNAS DEMOKRATISKA ANSVAR	26
2.5 THE LESS YOU KNOW - DN:S KULTURJOURNALIST MARCIEJ ZAREMBA KONTRA SKOGSSTYRELSEN	27
2.6 "SOM MARIONETTER I ETT SPEL" - FINNS PROPAGANDA I SVERIGE?	29
SAMMANFATTNING	32

Varför försvinner urskogen?

Inledning

”Det händer aldrig att journalisterna själva skriver om ämnet. Utarmningen är ett smygande problem utdraget under långt tid och som dessutom kräver grundkunskaper om naturvårdsbiologi och vilken journalist har det?” (Bengt Oldhammer, intervjuperson. Orsa)

Syftet med min uppsats är att lyfta fram en mediefråga som handlar om att Sveriges sista gamla urskogar och urskogsartade skogar avverkas. Vem ska förmedla denna information till medborgarna om inte journalisterna gör det? Min hypotes tar avstamp i tankar kring vem och vad som styr informationen till allmänheten om den svenska skogen. Är informationen styrd av journalisterna och folkets informationsbehov eller av ekonomiska särintressen? Nyckelbegrepp för analysen är demokrati, urvalsprocesser och makt.

En bakgrundsberättelse

Följande bakgrundsinformation visar upp dagens dolda skogsproblem. Informationen är samlad från Naturskyddsföreningen, Skogsstyrelsen, SLU samt DN:s debattartikel ”Skogen vi ärvde” (DN 2012).

Skogsbolagen blir rika på att tömma det svenska naturarvet. Sveriges skog och dess ekosystem far illa. Det handlar om riktlinjer som inte efterföljs. Den svenska skogsbruksmodellen har ”frihet under ansvar” som ledord (bilaga 1) men enligt flera källor bryter både markägare och skogsbolag mot hänsynsparagrafen. Modellen har som avsikt att skogsbrukarna skall värna om skogens biologiska mångfald samtidigt som man bedriver skogsbruk. Detta kallas för ”sektorsansvar” och bygger på den gemensamma överenskommelse som satts upp mellan staten och skogsindustrin för att uppnå de svenska miljömålen (Skogsstyrelsen 2011). Av alla de skogar som avverkas varje år är hela 37 procent underkända (skogsstyrelsen 2013), det vill säga avverkningarna lever inte upp till de lägst ställda kraven för miljöhänsyn enligt skogsvårdslagen. Det handlar om avverkade naturvårdsträd, maskiner som kör sönder mark och vattendrag och efterlämnar meterdjupa fåror som täcks av vatten och lera (Sveriges Radio, 2011). Det finns enligt både skogsvårdslagen och miljöcertifieringar krav att skogsägarna måste lämna sju till tio stadiga träd på

varje hektar som avverkas - vilket sällan utförs. De politiskt fastlagda miljö kvalitetsmålen uppnås således inte och aktörerna fortsätter att avverka dyrbar naturskog trots skärpta regler från 2007.

Vad händer om naturskogsavverkningen fortsätter i samma takt som idag? Vad händer med Sveriges berömda ekoturism som ofta lockar turister med naturskogen som upplevelse? Vad händer med alla kända vandringsleder och kulturspår i skogarna? Hur ska vi kunna känna äkthet i barnens vaggvisor, medborgarnas kultur, musik och dikter, vilka alla, vart och ett, är präglade av skogen och naturen? Och vad om naturens egna processer och egna existensberättigande? På detaljnivå är effekten en nästan oändligt lång lista som exempelvis omfattar att vi riskerar att utrota rödlistade växter och djur om avverkningen får fortlöpa som idag.

Vad är urskog?

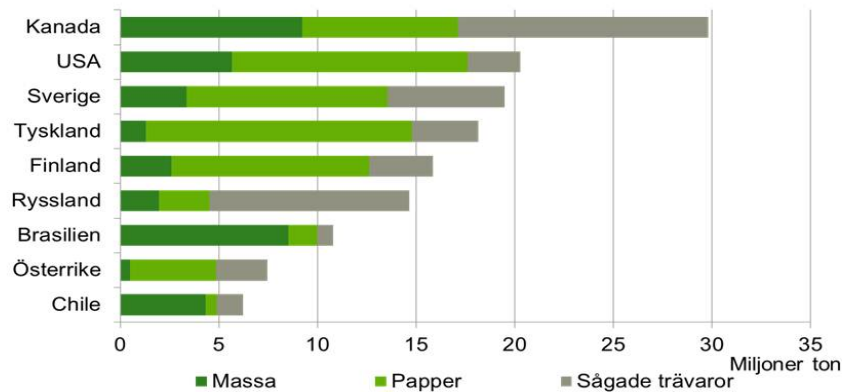
Det är en markant skillnad mellan skog och skog, en skillnad som majoriteten av den svenska allmänheten garanterat är omedveten om. Hur kan landet Sverige, klätt i grön rock och större arealer skog än på Gustav Vasas tid, ha så lite ”riktig” skog? Förutom en och annan björk är det planterad gran och tall som dominerar det svenska skogslandskapet. Det är grönt året om, mil efter mil kan vi bevittna prydliga rader med virkesåkrar längs vägarna. Förutom i delar av våra naturreservat och nationalparker är urskogar idag nästintill ett minne blott.

Naturskogen är en miljö där människan visserligen påverkat skogen men i så liten skala att skogsekologin inte förstörts totalt (skogsinventerare Sebastian Kirppu, 2013). Här finns många av skogens naturliga element och processer kvar i funktion vilket gynnar den biologiska mångfalden knuten till just naturskogens ekologi. Gemensamt för ur- och naturskogarna är att de har en biologisk mångfald som inte existerar i de planterade monokulturerna av gran eller tall, så kallade produktionsskogar. Denna biologiska mångfalden återkommer inte till produktionsskogarna där träden har mycket korta omloppstider, 60-80 år, till skillnad mot naturskogens träd som har naturliga omloppstider på uppemot 1000 år (muntlig källa, Sebastian Kirppu, intervju person nr.10).

Det i sanning största problemet, vilken också kommit att skapa intresse för denna uppsats är att det saknas tillförlitliga lagar och paragrafer i Skogsvårdslagen som ger direktiv till skogsbruket på vilket sätt de ska bedriva ett ekologiskt hållbart skogsbruk. Med tanke på att vårt samhälle bygger på demokrati med kunskap som grund och konsumentmakt som en viktig samhällskraft borde det kanske vara dags att informera våra medborgare om den svenska skogens ekologiska framtid för både oss människor och för skogens egna djur och växter. Med små medel kan

skogsbolagen få politiker att tro på deras egna mätningar. Skogsindustrin drar in miljardbelopp och är väldigt betydande för landets BNP vilket gör dem till stora makthavare här i Sverige. Se följande figur

Världens ledande exportörer 2012 av massa, papper och sågade trävaror

Källa: Skogsindustrierna, CEPI, PPI, FAO, Nationella Föreningar

Syfte

Efter många månaders undersökningar och kontakt med såväl miljöarbetare som journalister, är avsikten med detta arbete att lyfta fram orsaker till varför skvaller om kungahusen ekar multipelt gånger högre än den svenska skogens utsatthet. Analysarbetet kommer lyfta fram ledtrådar till journalisternas allmänna ointresse för djupare nyhetsgrävningen inom skogsnäringen. Undersökningen stöder sig på forskning inom nyhetsvärdering, journalistik, makt och demokrati.

En stor del av den forskningen som gjorts handlar om publikundersökningar, inte sällan för att stärka tidningen och dess annonsörer, i syfte att vinna fler läsare och större ekonomi (Furhoff 1986:119).

Hypotes och frågeställning

Uppsatsfrågorna är baserade på några hypoteser som jag här valt att presentera. Min första hypotes är att journalisterna inte skriver eller gör djupgrävande undersökningar om skogen. Dels på

grund av okunskap och geografiska avstånd mellan redaktioner och skogsindustrier, dels på grund av skogsnäringens och PR-aktörers manipulativa påverkan på medieföretag, vilket görs i syfte att få medierna och allmänhetens uppfattning om skogsindustrin så god som möjligt. Jag tänker även att det handlar om den allt snävare redaktionella ekonomi som leder till stress och snabba nyheter, inte sällan hämtade från nyhetsföretag och/eller PR-byråer.

Frågeställning

1. Varför finns det inget större medievärde i frågor som berör skogsindustrins övertramp på urskog?
2. Vilka faktorer hindrar skogshändelser att publiceras i tidningarna.

Båda frågorna handlar således om att undersöka anledningar till att medborgarna ingenting vet om de förekommande oegentligheterna.

Inspiration till min uppsats.

Tidigare forskning som ligger nära mitt eget ämnesval är doktorsavhandlingen; ”Gröna Nyheter” skriven av Monica Djerf Pierre (1996). Avhandlingen studerar miljöjournalistikens framväxt och prioritering i Sveriges television mellan åren 1961-1994. Hennes studier är relaterade till denna uppsats genom ämnesvalet ”gröna nyheter” vilket är vad min hypotes och frågeställning handlar om – varför prioriteras inte skogsproblemen i nyhetsdjungeln?

Djerfs avhandling är omfattande och ger en tydlig bild över miljönyheternas form och utveckling. Medierna var betydligt generösare med miljönyheter på 70-talet än vad de är idag. De handlade inte sällan om vattenkvalité, bilism, arbetsmiljö, luftföroreningar och hotade djurarter, med kärnkraftsfrågan högst upp på listan (1996:346). Djerf konkretiserar tre olika slags epoker under denna 30 års period: Den ”speglade” (60-70-talet)-, ”den dokumenterande” (70-80-talet)- och den ”populariserade” miljöjournalistiken på 80-90-talet, där även den nya kanalen TV4 kom att räknas in i materialet. Varje epok har fått namn efter det tillvägagångssätt TV rapporterat om miljöhändelser. Pierres avhandling kommer inte att användas som teori i uppsatsanalysen men det är av relevans att förklara bokens värde i fråga om inspiration och tankeställningar vilket givit mig ett nytt synsätt inför författandet.

Avgränsning och förändring

För att rama in studiens syfte har pressen kommit att stå för uppsatsens valda medie. Genom att studera endast ett enskilt nyhetsmedia blir studiens syfte stringent och tydligt (Olsson 2008). Allt för många medier skulle lätt uppfattas rörigt.

Studiens empiriska underlag består av nio samtalsinriktade intervjuer, varav en mailintervju då personen ej hade tid för telefonintervju. Kopplingen mellan intervjupersonerna och de tidningar som de jobbat eller jobbar för har ingen närmare betydelse för uppsatsens syfte därför att en enda person inte kan svara för hela tidningen. Jag har valt att använda personernas riktiga namn. Dels på grund av att ingen intervjuperson valt att förhålla sig anonym, dels då namnen skapar en klarare bild av samtalet.

Den ursprungliga uppsatsidén var att studera skogsartiklar och genomföra en kombinerad kvantitativ- och kvalitativ text/innehållsanalys. Valet av empiriinsamling kom att ta en drastisk vändning då jag i kontakt med en tidning bestämde mig för att direkta intervjuer med journalister skulle ta mig närmare min frågeställning, se nedan.

”Metodskiftet” kom att bidra med ett positivt försprång i valet av intervjufrågor, eftersom en grundlig artikelsamling redan var genomförd. Genom insamling av skogsartiklar framkom ett tydligt resultat - det skrivs inte särskilt mycket om skogsproblemen. Någon som kunde bekräfta detta var Malin Sahlin, Naturskyddsföreningens skogshandläggare som kontaktades för att finna ytterligare ledtrådar. Hennes svar kom att stärka mitt uppsatsval ytterligare. Naturskyddsföreningen är förtvivlade - det skrivs alldeles för lite om landets största, om än långsamma, miljöproblem.

Hur förhåller jag mig objektiv till texten?

Det är lätt att urskilja mitt eget ställningstagande till skogsfrågorna. Därför är det viktigt att poängtera min avsikt att i så stor utsträckning som möjligt agera opartiskt. Forskaren eller studenten, kan omöjligt vara fri från egna värderingar. Utan tvekan är denne på något sätt positivt eller negativt inställd till ämnesvalet (Olsson 2005, Backman 2008)

Alla påverkas vi av vår omvärld och inte minst av vår bakgrund. För att förstå forskarens tankar och hennes sätt att förhålla sig till sitt material måste vi egentligen veta hur personen har formats och påverkats i olika situationer under sitt liv. Sociologen Pierre Bourdieu har skapat ett begrepp för att beskriva människans socialiseringsarv, han kallar detta för *habitus* - ”de i kroppen

och sinnet inristade vanor och dispositioner, som en uppsättning ”hypoteser” om den sociala verkligheten (Broady 1987). Gripsrud ger en något enklare förklaring: habitus konstrueras genom hela personens uppväxt, familjetradition, utbildning och kultur (1999:92-93).

Bourdieu's habitus kan delvis kopplas till *hermeneutiken* som är ett slags förhållningssätt till vetenskapen. Hermeneutiken är inte en metod utan ett sätt att urskilja kunskap, ett så kallat epistemologiskt perspektiv, vilket kan handla om att tolka känslor, upplevelser eller djupare innebörder av texter. En tolkande vetenskapsmetod är användbar vid studiet av fenomen som inte går att mäta eller räkna - så kallat icke kvantifierbara. Till denna uppsats använder jag hermeneutiken för att tolka intervjupersonernas svar i fråga om röstläge, ton och engagemang i samtalet. Men även för att försöka granska mig själv som uppsatsförfattare, för att hindra analysen att bli styrd av mina känslor för skogen och istället ta del av de teorier som knutits till uppsatsen och skapa mig en helhetsbild. Ricour (1981) menar att hermeneutikens yttersta mål är att göra det som tidigare var främmande till sitt eget. Carola Skott (2004) avrundar hermeneutikens mångsidiga innebörd ”*När vi berättar och lyssnar är det enda sättet att ordna och sätta samman händelser som skapar mening*”.

METODKAPITEL

”Ett påstående som är sant är inte mer vetenskapligt än ett påstående som är falskt”.

Citatet från Ekström & Larsson (2010) bygger på vad giltighet och tillförlitlighet innebär för vetenskapen. Det gäller ju att följa de vetenskapliga riktlinjerna och ge tillräckligt goda belägg för att bevisa att mina påståenden är sanna med hjälp av empiri och godkända teorier från tidigare forskare (Ibid 2010).

Inom forskningsarbeten brukar det vara relevant att poängtera vikten av att materialet och påståendena som används i slutsatserna är; (1): tillförlitliga (reliabla) och (2): giltiga (valida). Tillförlitlighet i detta sammanhang betyder att uppgifterna som anges måste vara riktiga, de måste inneha rätt källor osv. Giltigheten (2) förklaras genom att de uppgifter som omskrivs måste ha med ”saken” att göra, de måste vara relevanta. Detta bär forskaren med sig genom hela forskningsprocessen (Backman 2008).

Kvalitativt eller kvantitativt?

Syftet med detta forskningsarbete är att lyfta fram ledtrådar till varför journalister inte väljer att skriva om urskogsavverkningar. Således är det lämpligt att använda den kvalitativa forskningsmetoden som består av samtalsinriktade intervjuer.

”Intervjuer är lämpliga för att få grepp om människors enskilda uppfattningar och erfarenheter.”

(Ekström & Larsson 2010:54-58)

En kvalitativ metod betyder att forskningsarbetet behandlas på ett sätt där forskaren själv befinner sig i texten eller i rummet, genom att tolka olika händelser. Det kan handla om att analysera en text, observera en grupp människor i deras arbetsmiljö eller intervjua exempelvis ett dussin journalister genom en samtalsinriktad intervjuform (Olsson 2005).

Intervjuer

Ordet intervju betyder enligt den svenska akademins ordlista: ”utfråga”, eller ”förhöra sig hos”. Vid valet av intervjuform kom samtalsinriktade intervjuer att väga tyngst. En samtalsinriktad intervju, även kallad semistrukturerad intervju betyder att intervjuaren, låter respondenten - den intervjuade få tala så fritt som möjligt men styrd av några väl utvalda huvudteman. Den

samtalsinriktade intervjun är en kombination av en strukturerad intervjuform och en djupintervju (Olsson 2008:49-52). Det tål att tilläggas att de flesta intervjufrågor, så kallade stödfrågor användes. Så här i efterhand ser jag att fler stödfrågor varit lämpligt för de personer som höll sig kortfattade i syfte att få en jämnare svarsstatistik sett i textmängd.

De två övriga intervjuformerna som jag kom att välja mellan är den ”strukturerade” och den ”djupa” intervjuformen. En strukturerad intervju betyder att intervjuaren styr motparten med hjälp av flertalet utvalda frågor, denna form passar till intervjuer av personer i större antal. Den sistnämnde intervjuformen – djupintervjun, låter den intervjuade tala fritt om sitt ämne. Här förhåller sig intervjuaren mer som en god lyssnare och avbryter sällan den andra parten. Djupintervjun kräver i regel mer tid, medan en strukturerad intervju kan hållas avsevärt kort (ibid 2008:49-52). Valet av intervjuform kändes för mig självklart - en alltför lång intervju skulle riskera att skrämja bort en ofta upptagen journalist (Hansén & Thor 1998:40), Olsson 2008:50-60).

Skickliga intervjupersoner

Skillnaden på att utföra en intervju med en van respektive ovan intervjuperson kan vara mycket stora. En ovan intervjuperson kan behöva få förklarat exakt hur intervjun kommer gå till och för vilket ändamål. Personen kan vara väldigt nervös och därmed ha svårt att ”öppna upp” för konversation. En journalist däremot, brukar tvärtom, vilja påbörja intervjun så snabbt som möjligt utan ”onödiga” förklaringar. Viktigt för intervjuaren är dock att berätta om arbetets syfte samt förhöra sig om intervjupersonen vill vara hemlig, hålla sig konfidentiell (Hansén & Thor 1998:38-42).

”Förberedelserna är intervjuns magiska dörröppnare. Ju mer man vet i förväg desto bättre frågor kan man ställa”¹

Valet av intervjupersoner

Valet av intervjupersoner gjordes i samband med sökandet efter intressanta debattartiklar. Journalister kontaktades via tidningens växel eller efter hänvisning och tips. Någon erbjöd sig att bli intervjuad innan frågan ställts. Totalt har tio personer kommit att intervjuas, varav nio journalister och en skogsinformatör som vunnit många priser för sitt engagemang. Fem av de tio personerna kom på grund av geografiskt avstånd att intervjuas via telefon medan övriga fem intervjuades på plats. Namn och bakgrund på de personer som valts ut finns även i bilaga nummer två.

Intervjupersonerna

- Stefan Olofson. Journalist och chef på Skånska dagbladet, Lund. Politisk beteckning på tidningen; centerpartistisk dagstidning. Utgivningsområde är främst Mellanskåne med Eslöv, Höör och Hörby. Tidningen är andra tidning efter Sydsvenskan i Malmö. Tidningen ägs främst av Skånska Tidningsägarföreningen.
- Bengt Oldhammer. Journalist på Dalademokraten samt verksam inom Naturskyddsföreningens skogsnätverk, Dalademokraten. Politisk beteckning på tidningen; fristående socialdemokratisk dagstidning, ges ut i Dalarna. Tidningen är erkänd som en viktig opinionsbildare.
- Tommy Hammarström frilansjournalist, skriver krönikor/debattartiklar, Expressen. Han skriver främst om; natur, miljö, landsbygd, jordbruk, skogsbruk, kommunikationer. Började skriva för Expressen 1971. Svensk kvällstidning med beteckningen; obunden liberal. Expressen ingår i affärsområdet Bonnier Newspaper inom Bonnierkoncernen.
- Lena Mellin. Svensk journalist och inrikespolitisk kommentator på kvällstidningen Aftonbladet. Hon har tidigare varit nyhetschef på tidningen. Politisk Beteckning på tidningen: Obunden socialdemokratisk. Ägs av den norska mediekoncernen Schibsted.
- Daniel Sandström. F.d chefredaktör och ansvarig utgivare på morgontidningen Sydsvenskan sedan 2008. Politisk Beteckning på tidningen; oberoende liberal. Tidningen ingår i Bonnierkoncernen.
- Bengt Arvidsson, videoreporter på Sydsvenskan. Rapporterar med videoklipp till tidningens hemsida.

- Rustan Florby. Pensionerad journalist och copywriter. Tidigare verksam på Kvällsposten. Kvällsposten är en edition av Expressen och ingår i Bonnier-koncernen.
- Lars-Ingmar Karlsson, journalist på Dagens Nyheter (DN). Politisk Beteckning på tidningen; Oberoende liberal. Står fria från partier, organisationer och ekonomiska maktsfärer. Verksam som miljö- och energireporter under många år.
- Thomas Aldin, Journalist. Arbetar som jobbcoach. Lund 2013-10-15

Intervjuperson utan journalistutbildning:

- Sebastian Kirppu. Årets miljöhjälte av bland annat WWF och Minplanet 2011.

Teorikapitel

Detta kapitel är förhållandevis kort. En hel del teorier har vävts in i analysdelarna. Följande innehåll innefattas detta kapitel: Nyheter, Public relations (PR), propagandamodellen och nyhetsvärderingsmodellen.

Nyheter

Jorden består av sju miljarder människor. Varje dag pågår kärlek, våld, hat, intriger, födslar, död, politiska strider och olyckor. Endast några ynka procent av alla händelser och inkommande rapporteringar kommer att bli publicerade i någon form av mediekanal. Vad är då en nyhet och vem eller vad är det som avgör vilka händelser som ska förvandlas till en nyhet? *Gatekeepers* är det engelska namnet för de personer som likt ”grindvakter” väljer ut vem eller vad som får passera eller ej (Hvitfelt 1985:21-23). En nyhet kan färdas genom många grindar för att till slut fastna i den sista. Herman & Chomskys kända verk *Manufacturing Consent* (2008) behandlar en modell för dessa ”grindvakter”, se följande sida (Propagandamodellen).

Givetvis hamnar inte en liten händelse, låt säga en bilrock i Buenos Aires, i våra svenska tidningar men vad skulle hända om vi placerat exempelvis prinsessan Victoria bakom ratten? Då skulle förmodligen nyheten mötas av ett helt annat värde. Uppsatsens analys del.1 behandlar särskilda nyhetskriterier vilka visat sig vara det vanligast förekommande kriterierna i urvalsprocessen, se även Hvitfeldts modell, nästa sida. Nyheter har enligt Håkan Hvitfelt som för övrigt är sociolog och massmedieforskare, ibland beskrivits som en sorts blandning mellan information av aktuella händelser och en form av underhållning (1985:7). Norrmannen Einar Östgaard, är likt Håkan Hvitfelt specialiserad inom nyhetsforskningen, han uttrycker relevansen av att faktiskt känna till nyhetsprocessens gångar och grindar:

”Mer än någonsin tidigare i historien bidrar nyhetsströmmen idag till att forma människors inställning till såväl nationella som internationella problem. Nyheterna kan både vägleda och vilseleda. Därför torde ökad kunskap om nyhetsförmedlingens struktur och funktion vara nödvändig för en bättre förståelse av nyheterna”. (Einar Östgaard 1968)

På sjuttonhundralet gav pressen det framväxande borgerskapet nyheter som främst behandlade ekonomiska och politiska angelägenheter. Tidningarna kunde läsas som tidsfördriv på kaféer eller barer. I nutiden handlar nyheterna självklart fortfarande om politik och ekonomi men

flera olika kategorier har tillförts. Tidningarna innehåller nöje, idrott, ekonomi, globala- och lokala problem, sensationsväckande händelser, kändisskvaller och mycket mer. Denis McQuail (1983) anger två huvudformer av dagstidningar som är aktuella i än i dag – ”elit- eller partitidningen” och den folkliga lite mer lättlästa populärtidningarna, båda innehållandes dagsfärska nyheter men med olika allvar- och nöjesindelning.

Nyheterna når oss idag vart vi än befinner oss; via mobilen, TV, radio, nätet och tidningar. Nyhetens betydelse för opinionsbildning och samhällsinformation är enorm varför tidningsägare och chefredaktörer bär ett stort ansvar i fråga om demokrati och varierad information (Rosen 1999). Men hur vet vi att det är ”rätt” information vi blir tilldelade? En medförfattare i Rosén bok ”*What are journalists for?*” undersöker riskkommunikationen inom miljöfrågor och poängterar folkets skilda oro för olika saker (1999:36-39). En person som oroar sig för avverkningen av Sveriges sista urskogar kanske inte oroar sig över Östersjöns gifthalter, således handlar det om en intresse- och eller prioriteringsfråga för folkets nyhetsbehov respektive de som förmedlar nyheterna. Men kan allmänheten lita på att journalisterna förmedlar nyheter som är viktiga och riktiga?

Nyhetsvärderingar

Flera forskare har genom tiderna undersökt vilka nyheter som har större värde än andra. Nedan presenteras en av forskarnas modeller. Modellen påminner mycket om Galtung & Ruges nyhetsvärderingsmodell som presenteras i Cohen, Stanley & Jock Youngs *Manufacturing News* från (1973). Hvitfelts kriterier innehåller något färre kriterier (1985:18).

*(1) Den behandlar politik, **ekonomi** samt brott och olyckor (2) det är ett kort geografiskt eller kulturellt avstånd till händelsen och (3) förhållanden som är sensationella eller överraskande (4) handlar om enskilda elitpersoner (5) som beskrivs tillräckligt enkelt (6) men är viktiga och relevanta, (7) utspelar sig under kort tid som en del av ett tema, (8) har negativa inslag och gärna (9) elitpersoner som källa.¹⁸*

Public relations (PR)

PR från engelskans ”public relations” översätts bäst som ”relationer till publiken”. Allt fler företag använder sig av PR-konsulter för att stärka sitt varumärke och synas på en bredare marknad. PR-

aktören fungerar som företagets förlängda arm. Det finns många fördelar med denna bransch. PR-aktörer styr upp vid aidsgalor, musikfestivaler, påverkansarbete inom mänskliga rättigheter för att bara nämna några. Listan kan göras oändlig eftersom PR finns överallt. Den negativa biten handlar ofta om demokrati, etik, socialt ansvar och osynlighet. ”Genom PR vänder sig avsändaren till en allmän opinion – jämfört med reklamen som vänder sig till privatpersoner som konsumenter - och döljer sina affärsmässiga avsikter bakom rollen som *intresserad* i det allmännas väl ” (Larsson 2005:40).

Skillnaden mellan PR och lobbyism är ibland något oklar. Om PR handlar om påverkar nyhetskonsumenten direkt handlar lobbying i vid bemärkelse om att påverka politiska beslutsfattare. Ett känt exempel är alla de tusentals lobbyorganisationer som verkar kring EUs huvudkontor i Bryssel. (”lobbyisterna” - svt.se). Lobbyister jobbar även i riktning mot medierna, till exempel genom att, i likhet med PR-konsulter, lämna in färdigskrivna artiklar till tidningar, vilket underlättar arbetet för den ofta tidspressade journalisten. Denna metod används både för att föra fram en åsikt eller av motsatt effekt om lobbyisten vill få folket att påverkas för att något ska hindras.

Propagandamodellen från Noam Chomsky och Edward Herman

Vi lämnar nyhetsvärderingsteorierna från Hvitfeldt, Östgaard samt Galtung & Ruge vilka beskriver i stora drag hur nyhetskonsumenten väljer och värderar sitt nyhetsintag och beger oss in i urvalsteorier som handlar om makt och propaganda, det vill säga, om hur makthavarna styr vilket utbud det finns för nyhetskonsumenten att välja bland. Noam Chomsky en av världens mest omtalade medieanalytiker menar att propaganda är för en demokrati vad våld är i en diktatur, vilket i förenklade drag betyder att makteliten och medieindustrin lever i en slags symbios och beroendeställning till varandra. Genom specialiserade PR-aktörer och lobbyister lyckas ofta multiföretag manipulera både medierna och medborgarna. PR aktörer har självklart mycket gott med sig (förklara några exempel för att balansera texten, från svensk källa)

Propagandamodellen beskriver, ur författarnas mening, hur massmediernas nyhetsrapportering i USA är anpassat efter de politiska och ekonomiska inflytelserika människorna. Propagandamodellen innehåller fem så kallade filter som synonymt ”filtrerar” bort de obekväma nyheterna vilka inte gagnar makteliten. Jag presenterar filtterna med förenklade förklaringar, från författarnas omtalade bok ”Manufacturing Consent” (2008).

Filter nummer 1 Samarbete med makteliten påverkar nyhetsutbudet. (Size ownership and profit orientation of the mass media). Stora mediebolag i USA har nära kontakt och kontrolleras av landets politiker, banker, marknadsägare och andra betydelsefulla maktaktörer. Medierna tvingas följa deras önsknings för att inte riskera kritik vilket skulle kunna kosta dem både ekonomisk förlust och smutskastning. För ett mindre medieföretag med dålig ekonomi kan en ekonomisk utväg vara att bli uppköpt av ett stort medie/multi företag, ett så kallat mediekonglomerat. Konsekvenserna av ett sådant handlande blir att det lilla företaget tvingas rätta sig efter sin ägares intressen vilket får konsekvenser för nyhetsutbudet. Inte sällan äger eller samarbetar konglomeratet med exempelvis konsumentmarknaden eller industrier som kärnkraftverk, vilka ingendera vill ha negativ kritik i sin tidning (2008: 3-12).

Filter nummer 2 Annonserarna styr medieutbudet (The advertising license to do business"). Annonserer undviker att lägga sin reklam på kanaler, tidningar och andra kanaler vilka sänder/omskriver kritiska eller negativa budskap om regering, marknad eller korporationer, information som kan få publiken att se kritiskt på marknaden. Som resultat av detta lider medieföretag en svår ekonomisk situation eftersom annonsörerna undviker att samarbeta med dem (2008:13-17).

Filter nummer 3 Källorna styr urvalet (Sourcing mass media news). Likt föregående filter undviker eller diskrimineras källor, produkter och producenter som på ett eller annat sätt verkar osäkra, samhällskritiska eller bär en "felaktig" ideologi ur medieföratgets synvinkel. Därmed håller medieägarna sig till "trygga och effektiva källor som de inte behöver granska och därav lägga pengar och onödig tid på. På detta sätt är det svårt för nya källor och producenter, med ett för ägarna normbrytande innehåll att synas (2008:17).

Filter nummer 4 Risk för utfrysning "Flak and the enforcers" - Negativ respons från staten, makteliten eller annonsörer kallas ibland för "flakmaskiner". FLAK kommer från andra världskrigstiden då det förenklat betydde "flygplansbeskjutning" men används nu för att beskriva hur medier kan utsättas för offentlig kritik, svartmålning och rättslig diskriminering om det skriver opassande saker. Om ett medie utsätts för allt för mycket "flak" riskerar de i slutändan konkurs (2008:24).

Filter nummer 5 Hotbilder eller som Herman & Chomsky nämner den - Anticommunism as a control mechanism" handlar om att man vill undvika information och ideologier som stör den rådande samhällsordningen och förordar makteliten. Ett exempel på detta är medieägare som motsäger sig allt samarbete med organisationer av "motidealistisk" karaktär, det handlar ofta om

politikers styre, särskilt vänsterpolitikens ideologier. Stora annonsörer vill inte riskera att kopplas till medier med annorlunda ideologisk syn. Ett resultat av detta är att medier tvingas förhålla sig till de trygga annonsörerna eller producenterna annars riskerar de konkurs, därav utestängs viktig information som folket kanske förtjänat att veta (koppla till hegemoni). Alla fem filter är styrda av maktelitens krav till deras intressen för att stärka deras ekonomi (2008:27).

ANALYS

Syftet med analysen är att försöka svara på uppsatsens frågeställning ”varför skogsnäringens kalavverkningar av urskog får pågå utan att journalisterna informerar folket om detta”. Efter en genomgående granskning av uppsatsens tio samtliga intervjusvar ska utvalda intervjudelar, de som ansågs belysa frågan mest, behandlas i två delar; i del 1 utifrån nyhetskriterierna och i del 2 utifrån propagandamodellen som båda beskrevs i teorikapitlet.

Analys del 1 av 2 – Skogsnyheter

Uppsatsens intervjupersoner har svarat på frågan: ”Vad har du hört eller läst om skogsnyheter det senaste åren? Flertalet intervjupersoner kunde inte komma på någon särskild händelse. För att ge läsaren en överblick presenterar jag här tre citat.

”Jag kan inte se att någon journalist över huvud taget skriver om skogen. Ibland när miljövännerna själva skickar in artiklar så kan det stå några rader. Det händer aldrig att journalister själva tar upp ämnet. Pressen vill ha ”action” och händelser. Skogsproblemen är en långsam och utdragen nyhet”. (Bengt Oldhammer, Orsa 2011)

” Jag får nog vara ganska ärlig och säga att jag har inga direkta minnen av någon skogsdebatt över huvud taget. En del kopplat till radion...” (Sydsvenskans chefsredaktör Daniel Sandström. 2012)

” Stormar som Gudrun slås upp i media och visar bara på att; så och så mkt har förstörts. En storm är inte kaos. En storm är bra. Men media presenterar enbart nyheten som negativ för att människan blivit påverkad. Det handlar alltid om ekonomi, aldrig ekologi.” (Skogsinformatör Sebastian Kirrpu 2012)

Min samlade reaktion på samtliga 10 intervjusvar är att det, i enighet med min hypotes, talas väldigt lite om skogsfrågor (se bilaga 1) med ett viktigt undantag. Flera av de intervjuade kom under intervjuens gång att prata om Stormen Gudrun. Eftersom halva Sveriges befolkning upplevde stormen med egna ögon blev händelsen en enorm gemensam upplevelse. Liknande händelser var den lilla jordbävning som ägde rum i Skåne 2008 (sydsvenskan.se), för att inte tala om Tsunamin 2005. Alla vet vi vad vi gjorde just i den stund som händelserna inträffade. Vi blev engagerade. Varför är det så? En nyhet av denna karaktär överensstämmer med väldigt många av de nyhetskriterier som beskrivits i teorikapitlet. Det handlar om personifiering, geografisk eller kulturell närhet, negativa nyheter, ekonomiska förluster, plötsliga, oförväntade, viktiga och

relevanta förhållanden som är sensationella och överraskande. Analysens första sidor ska inledas med att undersöka kriteriernas omfattning inom rapporteringen av Gudrunstormen. Genom att se hur skogen blev så viktig under denna period hoppas jag belysa vad det är som saknas i fallet med urskogs avverkningarna.

1.1 Det krävs en "Gudrun".

Den 8 januari 2005 svepte stormen Gudrun in över Sverige, en naturkatastrof vi alla minns.

Författarna Harcup & O'Neill (2001) beskriver i korthet omständigheter som ger en stor sannolikhet för publicering.

"A certain combination of news values appear almost to guarantee coverage in the press. For example, a story with a good picture or picture opportunity combined with any references to an a-list celebrity, royalty, sex, TV or a cuddle animal appears to make a heady brew that news editors find almost impossible to resist".

Händelsens nyhetsvärde analyseras och jämförs med nyhetskriterierna under kommande sidor fram till del 2.

1.2 Kapitalförluster

Ett av de möjligen största nyhetskriterierna är de ekonomiska nyhetskriteriet som är den del av kriterienummer ett enligt Hvitfeldts tabell (1985:18). Stormen orsakade stora ekonomiska förluster mätt i miljardbelopp (Sveriges Radio.se). Förlusterna berodde på krosskador, svampangrepp och röta. Förutom alla skogar som föll likt "plockepinn" i stormen så kostade den stora summor pengar för staten, på grund av infrastrukturella problemen såsom; strömavbrott, kommunikationsproblem, vägar som spärrats av, människor som tvingas stanna hemma från jobb och skola samt medier som rådde allmänheten att stanna inomhus. Det kan tänkas att miljardbeloppen som tusentals skogsägare förlorade var ett dragplåster för läsarna. Förlusterna skapar sensation, medlidande och är geografiskt påtagligt eftersom de flesta människor kanske själva råkade ut för extra kostnader, om än i väldigt liten skala.

En kraftfull bild förstärker stormens kostnader och omfattning, gärna många hektar riven skog ur helikopterperspektiv. En bild är något som Hvitfeldt förklarar ingår i urvalsprocessen nästan på samma sätt som texterna (1985:32), han tillägger att detta är något som forskningen försummat. Hvitfeldt förklarar att en bild med högt nyhetsvärde kan lyfta en ointressant text som därigenom kan

väljas ut för publikation (Ibid:33). Intervjupersonen Stefan Olofsson från Skånskan förklarar bildens värde:

”Det ger substans att måla med grafik, om vi till exempel ska komma in på skogsindustrin: vem är ägarna? Vem får pengarna? Vem tjänar på det? vem tjänar inte på det? Och visa en grafisk bild på hur det ser ut så att vi får en bild att visa upp för landet, det där är nog folk ganska omedvetna om tror jag”. (Skånskan 2012)

Olofssons förklaring kan tänkas vara av stort värde för en artikel om skog, särskilt som det är svårt att skapa närhet till en avlägsen skog. Marciej Zaremba, DNs kulturjournalist var flitig med att använda bilder i den artikelserie som han vunnit stora journalistpriset för 2012 (dn.se -se refflista). Denna artikelserie är viktig och kommer granskas i senare analysdel.

1.3 Skogsfrågans låga nyhetsvärde

En person som ställer sig frågande till varför media inte omskriver skogsproblemet på ett bredare plan är Malin Sahlin från Naturskyddsföreningen (telefonsamtal 2011). Hon menar att folk förtjänar att veta sanningen om hur lagar och naturskydd ser ut och att det inte finns förnuftiga dialoger mellan de olika myndigheterna, vilket i slutändan drabbar både skog och demokrati. Malin Sahlins ord är viktiga för uppsatsens syfte då de handlar om folkets demokratiska rättigheter. Varje människa borde ha rätt att ta del av skogsinformationen, särskilt då det handlar om avverkning av stora marker urskog som bär höga naturvärden. Lars Furhoff f.d rektor för journalisthögskolan i Stockholm säger att stora krav på journalisternas kunskap är viktiga - ”en bättre journalistik förutsätter också att journalisterna arbetar efter en etik som sätter medborgarnas informationsbehov i centrum” (1986:167). Avverkningarna är av väsentligt allmänintresse, något som behandlats i bakgrundskapitlet. Journalisternas demokratiska ansvar diskuteras i senare analysavsnitt och stöds där av bland annat Herman & Chomskys omtalade bok ”Manufacturing Consent från 1988. (ny utgåva 2008).

1.4 Pressen vill ha snabba nyheter - framför viktiga och relevanta.

Nio av tio intervjupersoner anser att det inte finns tillräckligt stor efterfrågan på nyheter av ”skoglik” karaktär, då de helt enkelt är för långsamma, i motsats till kriterierna - sensationella och överraskande (Hvitfelt 1985:18). Stormen Gudrun handlar liksom urskogsskövlingarna också om

miljontals fällda träd. En stor skillnad är dock att stormen Gudrun utspelar sig plötsligt och inom loppet av 10 timmar medan urskogsavverkningar pågår i långsam takt och är styrd av människans kraft.

En av intervjupersonerna tar upp ett exempel på en alarmerande nyhet den vecka då miljontals fiskar plötsligt flöt upp längs Norges kustremsor (Stefan Olofsson, Skånska dagbladet). Vid en sådan ”snabb händelse” är medierna flitiga med att publicera nyheter som får befolkningen att ställa sig frågande till om haven är förgiftade. En snabb händelse som denna kan utan sitt ”huvudtema”, likt Gudrunstormen, lätt försvinna. Utan en ”basnyhet” med efterföljande nyhetsvärde finns det inget att göra med den här nyhetskaraktären. En nyhet kommer och en nyhet går. Detta kan stödjas av Galtung and Ruges ”The structure of foreign news” (1965).

”Varje händelse tar viss tid och ju mer denna tidsperiod överensstämmer med mediernas periodicitet, desto större är sannolikheten för att händelsen ska bli en nyhet. Eftersom nyhetsmediernas periodicitet eller frekvens är relativt kort har händelser som utspelas snabbt ett försteg framför händelser som utspelas långsamt” (Galtung and Ruge 1965)

Om fiskedöden däremot skulle leda till en debatt på grund av tidigare miljöoro till ett närliggande ämne skulle nyheten troligtvis ha en ökad chans till ”fortlevnad” och därav bli en del av ett tema, se Hvitfelts nyhetsvärderingar.

För att exemplifiera med en nyhet som fördjupades under lång tid så är det nyheter likt Änglamordet, där ett barn försvinner och sökandet pågår i dagar, ibland veckor. Kidnappningar och barnaröv anspelar på våra känslor ”vad har hänt?” och ”hur ska det sluta?” Om barnet visar sig blivit mördad och nyheten verkar vara ”avklarad” är ämnen som dödsorsak och rättegång fortfarande spännande för de som följt processen och skapar fortfarande stora rubriker. Sådan information skulle kunna benämnas som ”fortlevnadsmöjligheter” då själva mordet står som huvudtema och alla nyheter runt omkring, såsom samhällsdebatt, rättegång och information om mördaren blir delar av temat (mordet) som är Hvitfelts kriterie nummer sju. Änglamordet gör också så mycket mer med läsaren än att locka spänning och nyfikenhet. Den fångar läsaren och anspelar på våra känslor, alla kan knyta an till Änglas föräldrar och familj. Vi kan identifiera oss med händelsen. Det är svårt att skapa en sådan dramatik till urskogsavverkningar eftersom den inte går att personifiera på samma dramatiska nivå. Hvitfelt förklarar att massmedias bevakning uppmärksammar den enskilde människan ” finns det ingen agerande människa i nyheterna lämnas skeenden ofta oförklarade och händelsen saknar både orsak och verkan (1985:29). Detta förstärks av intervjuperson Bengt

Arvidsson på fråga 3 ”Vi får alltid kritik för att skriva om negativa saker och då är det vanliga svaret av en journalist att svara att glada nyheter säljer ju inte”

1.5 Den geografiska närheten

”Hur förhåller jag mig till skogen som en enskild människa förutom att jag tycker om att ta till vara på det som skogen ger mig. Det blir väl ett jävla liv när de ska börja hugga skog där folk brukar vistas...” (Stefan Olofsson)

”Sådant som ligger nära människor kulturellt och geografiskt intresserar dem mer” (Häger 2009:110). Gudrun ”knackade” oförväntat på vår dörr och blåste omkull oss med hull och hår. Men hur reagerar de människor som bor i de norrländska eller småländska skogarna och får sin svamp eller jaktskog avverkad på grund av mänsklig påverkan? Den geografiska närheten till städer och nyhetsredaktioner ökar med allra högsta grad sannolikheten för publikation. Svaret är inte oväntat - på grund av *människan*. Nyhetskriterierna följer ett tydligt mönster - det rapporteras från områden där människan blir påverkad. Under intervjuernas gång är en genomgående diskussion frågan om den geografiska närheten (Hvitfelt 1985). Här presenteras två citat:

”På smålandsposten är skogsfrågan viktig medan här i Skåne har vi ingen skog varför frågan är mindre akut...” (Chefredaktör, Sydsvenskan 2012)

”Kristianstadsbladet, skånskan och sydsvenskan skriver inte särskilt mycket för här finns ingen skogsindustri, våra läsare jobbar inte med skogen...” (Videoreporter, Sydsvenskan. 2012)

Skånejournalisterna har till skillnad från de övriga intervjupersonerna i mellan-Sverige kommenterat att skogsfrågan är oviktig för skåningar som varken äger skog eller arbetar inom skogsnäringen (bilaga 3). Efter ”skåningarnas” svar är det tydligt att skogsinformationen främst bör tillägnas de som bor eller verkar runt den. Det tydligaste intrycket har varit att skogsnyheterna inte alls ligger högt upp på agendan. Ett samlat resultat är också likt föregående sida om personifiering att medier som verkar långt ifrån skogsindustrier inte ser något intresse i att skriva om eller gräva efter skogsproblemen. Journalisternas tvekande svar på frågor som rör skogen stärker både den hypotes och artikelsökning som gjorts innan uppsatsen påbörjades. Det ”geografiska” kriteriet kan liknas vid ett utav Einar Östgaards övergripande nyhetsfaktorer *identifikation*. ”Ett meddelandes nyhetsvärde ökar om det behandlar något som mottagaren sedan tidigare har viss kännedom om”. Östgaard förklarar vidare att identifikationsbegreppet har många dimensioner, blanda annat det geografiska- och kulturella avståndet, men kanske tyngst *personifieringsfaktorn*. Vilket betyder att mottagaren av en nyhet har lättare att identifiera sig med en namngiven person: Händelser som är

svåra att sammankoppla med namngivna personer riskerar över huvudtaget inte att bli omnämnda (Hvitfelt 1985:101). Jag vill här direkt peka på min hypotes och frågeställning - Varför finns det inget större medievärde i frågor som berör skogsindustrins övertramp på urskog? Här går det nämligen att påvisa en anledning till frågan, en nyhet som skulle handla om exempelvis en urskogsavverkning kanske inte *direkt* inbegriper en person som läsaren kan identifiera sig med. Detta kan naturligtvis tolkas på olika vis men jag tror nog att det kan vara en av tankarna som påverkar journalistens intresse.

1.6 Skogsnyheter genom åren

De personer som kan svara utförligt på skogsproblematiken är Sebastian Kirppu, Bengt Oldhammer, Tommy Hammarström och Lars-Ingmar Karlsson då de alla har ett intresse för, eller jobbar med naturfrågor. Ett återkommande svar från flera journalister är 70- till och med 90-talets aktiva protesttider. Två citat anges för att påvisa historiens debatt.

”För 15 år sedan fanns ju inte Kalla fakta och uppdrag granskning. Vi i ”pappersvärlden” gräver nog mindre. All bra journalistik ska vara grävande. Längre tillbaka grävde man mkt mer i skogsfrågorna. Det handlade om avverkningar”. (Lars-Ingmar Karlsson, svar på fråga 3)

”Det fanns en tid när skogsbolagen åtminstone i ord började prata om miljöfrågorna på allvar efter FNs Rio konferens. Om biologisk mångfald. Detta tog en hel del skogsbolag på allvar. På 70 talet skulle björkarna besprutas bort. Den stora debatten handlade om besprutningarna. Det var det som skapade den stora opinionsrörelsen. Den engagerade sig väldigt starkt vid just skogsfrågorna”. (Tommy Hammarström, svar på fråga 2)

Dessa citat vittnar om en tid då miljörelser engagerade sig på ett storartat sätt. Med boken *Silent Spring*, skriven av Rachel Carson 1963 var det många människor som fick upp ögonen för naturen, den var som DN:s kulturdebattör Andreas Malm uttrycker det - ”väckarklockan som förlöste västvärldens miljöengagemang” (DN. 2009-07-22. Se artikelref). Carsons bok berättar om giftskandalerna som förgiftade skogar och åkrar och slutligen hela ekosystem. ”Inte att undra på att Carson väckte en nation. Hennes larmsignal följdes inom några år av ett amerikanskt totalförbud för DDT ” (ibid DN)

1.7 Sammanfattning av analys del.

I ovanstående kapitel har jag tagit med läsaren på en resa där jag använt några exempel; Gudrunstormen och Änglamordet, för att exemplifiera de olika nyhetskriterierna - hur journalisterna generellt använder sitt urval.

I nästföljande analysdel lyfter jag upp andra orsaker som påverkar urvalsprocessen. Noam Chomskys ”propagandamodell” lägger grunden till analysen. Syftet med följande analysdel är att lyfta fram maktens påverkan på framställningen av nyheter.

Analys. del 2

Jag inleder med att undersöka annonsörernas relevans för mediernas överlevnad samt redaktionens alltmer pressade tillvaro som kan försämra kvalitén i nyhetsförmedlingen.

2.1 Stressad redaktion på grund av oroliga annonsörer!

Min hypotes och frågeställning handlar om varför journalisterna inte skriver om ett av Sveriges största miljöproblem. I denna analysdel ska journalisternas situation på arbetsplatsen granskas i syfte att finna fler ledtrådar till frågan. Intervjupersonerna Bengt Arvidsson och Stefan Olofsson har lika uppfattning gällande den allt mer stressade redaktionen. Det handlar om komprimerade arbetsuppgifter, giriga annonsörer och snäva budgets.

”Nyhetsredaktionerna ”slimmas” allt mer. Det krävs att vi ska kunna fler och fler saker. Man måste kunna sociala medier, webb och göra grejer för TV, det räcker inte att bara att kunna skriva en artikel. Ämnesmässigt så rör man på sig mycket mer. Man måste trycka in mer på varje reporter. Tempot ökar...En mer komplicerad nyhet är svårare att ta fram i den konkurrensen. De digitala kanalerna gör att tid för eftertanke och faktakontroller har minskat, det (materialet) måste ut direkt, två rader, sedan en bild sedan lite mer. Det kan bli fel på grund av hetsen”. (Bengt Arvidsson. Sydsvenskan)

Följande citat visar också journalistens villkor och ”komprimerade” arbetsuppgifter.

”Alltså stressen ligger nog inte i att jaga i sig utan stressen ligger nog i att göra allt från ax till limpa i princip... två datorskärmar, massa mail kommer in, olika sajter... massa info att gallra och dessutom en dagsplan. I dagens läge gör vi mycket mer. Förr i tiden när jag började jobba var vi betydligt fler människor. Betydligt fler genomarbetade grejer. Vi fick tid att ”researcha”..Puff så försvann det. (Stefan Olofsson. Skånska dagbladet)

Sydsvenskans chefredaktör Daniel Sandström bekräftar den stressade redaktionen. Han nämner återigen det omfattande antalet medier och kanaler, han menar att marknaden har blivit en tuff spelplats för både annonsörer och medier. Ett resultat utav annonsörernas stora utbud av medier gör att det blir tufft för tidningen att hålla annonspriserna höga i rädsla att förlora dem

En annan stor faktor är PR-aktörernas alltmer utbredda roll, vilken kommit att konkurrera med journalisterna (Boethius 2001). Dessutom har internet och dess breda nyhetsutbud, precis som citaten anger, vuxit sig allt starkare. För att inte tala om gratistidningar, applikationer och sociala medier vilka är ytterligare faktorer till den pressade redaktionen. Dessa faktorer är delorsaker till att ”skogsproblemen” hamnar långt ned på listan.

2.2 Internets påverkan på redaktionen

Aftonbladets hemsida besöks av 2.5 miljoner läsare varje dag och är Sveriges största nättidning. De står även för 70 procent av de den totala trafiken för nyhetsajter i mobilen. Mätningarna är gjorda av Sifo (<http://www.tns-sifo.se/vart-branchfokus/media>) varifrån allmänheten samt annonsörer kan hämta alla mätningar på den svenska tidningsmarknaden. Även DN är en välbesökt sida med 1.5 miljoner läsare per vecka. Dagens nyheter är för övrigt landets största annonsmedium inom tryckta tidningar. Digitaliseringen har påverkat pressen på en mängd olika sätt. Deras ekonomi blir allt svagare och allt fler människor säger upp sina tidningsabonnemang för att läsa gratistidningen på nätet. Allt fler ser sitt nyhetsintag tillfredsställt av tex Aftonbladets hemsida.

2.3 Konsekvenser av dålig ekonomi.

Ett resultat av en snäv redaktionell ekonomi är att tidningarna tvingats varsla personal, vilket får konsekvenser för nyhetsutbudet. Katrin Ströberg säljchef på Skånska dagbladet i Malmö innehar mer än fyra års erfarenhet av annonsmarknaden. Hon ställer sig kritisk till alla de indragningar som sker år efter år. Bara på Skånska dagbladet har cirka 40 personer slutat eller blivit uppsagda sedan hennes start år 2009. Hon säger att hon märker av ökad stress och att personalen är rädda att förlora sina jobb. ”*Det finns inte många eldsjälar kvar*”. Tidningen varslar personal utifrån den så kallade ”LAS-metoden”, ”sist in först ut”. Hon tror att detta gör att de nyutbildade journalisterna inte kan använda deras verkliga kompetens utan gör allt för att vara till lags. Allt fler tidningar tvingas hämta

information från nyhetsbyråer vilka förmedlar färdiga nyheter och bilder till tidningar, TV och radio (Personligt möte med Skånska dagbladets säljchef Katrin Ströberg. 2014).

Hur kan personalen utföra god journalistik om de ständigt ska släcka bränder och samtidigt oroa sig för sina jobb? Initiativen till grävande journalistik finns det knappast tid till. Journalisten Nils Hansson (2009:12) verksam som projektledare och ansvarig utgivare för SVTs Uppdrag granskning bär en lång erfarenhet inom nyhetsmedierna. Han har skrivit en bok som förklarar värdet av grävande journalistik, här presenteras ett utdrag från den.

”All god journalistik är grävande, menar en del kritiker. Men den journalistik som redaktionerna lägger ner ojämförbart mest resurser och utrymme på är tvärtom refererande. Den berättar bara vad som händer. Reportern återger vad som sägs på presskonferenser, berättar om beslut som fattas, vidarebefordrar resultat av utredningar, skildrar evenemang, rapporterar om olyckor och brott.”²

Man kan tänka sig att de få grävande jobb som utförs kommer från ”veteraner” som ”sitter säkert” i den nästan hierarkiskt rådande anställningstrappan. Katrin berättar ytterligare om bristen på korrekturläsning - ”förr hade alla redaktioner korrekturläsare, idag finns det nästan inga, möjligen att de stora rikstidningarna DN och Svenska dagbladet har det men knappast lokaltidningarna. Det finns ingen ekonomi för detta”.

Morgontidningen Sydsvenskan har en dominerande ställning i Skåne sedan deras annonsfria konkurrent Arbetet lades ned år 2000. Trots denna vinst jobbar tidningen hårt för att inte tappa sina prenumeranter. Sydsvenskans chefredaktör Daniel Sandström förklarar vid vår intervju: ”journalistiken har satts under hård press, det är svårt för både medier och annonsörer att nå ut”. Han pekar på journalistikens största inkomstkälla - *annonsörerna*. Enligt Wadbring (2003) skiljer sig intäkterna från annonsörerna beroende på hur stor läsekrets tidningen har. Detta betyder att en annons i en tidning med färre läsare, en så kallad lågtäckningstidning, måste vara billigare än en annons i en högtäckningstidning. Wadbring förklarar att det är kostnaden per läsare/prenumerant som är det relevanta i denna form av mätning. Man kan exempelvis mäta annonskostnaderna genom

CPT, det vill säga; kostnad per tusen läsare (Ibid 2003). Det finns särskilda strategier för att locka annonsörer, såsom rabattsystem. (rabatt?) Annonsörernas yttersta mål är förvisso att vända sig direkt till sin målgrupp, vilket skapar ett naturligt urval. Wadbring beskriver vidare de viktigaste bedömningarna av en tidnings attraktionsgrad sett utifrån annonsörernas syn. Tidningen mäts genom antal prenumeranter, räckvidd, användning och värdering. Katrin Ströberg berättar att det finns två säkra källor för annonsörer att hämta information ifrån - Orvesto konsument och TS: Se följande märkningar med tillhörande beskrivning:

TNS Sifo

TS reviderar svenska medier och ger mediemarknaden opartiskt granskad och sammanställd information om upplagor, distribution, webbtrafik, digitala nyhetsbrev, databaser, annonspriser, hushållstäckning, med mera. <http://www.ts.se/Om-oss/Index.aspx>

TNS Sifo (Orvesto) samlar statistik om mediakonsumtion och konsumtionsmönster hos både privatpersoner och företag. ”Sesame är något av en branschstandard för analytiker, mediasäljare, medierådgivare, medieplanerare hos medieförmedlare, tidningsföretag, TV-kanaler, säljbolag, reklambyråer, internetkonsulter m m” <http://www.tns-sifo.se/vart-branchfokus/media>

Oavsett alla dessa mått hävdar Wadbring att inget annat medie når publiken på samma sätt som pressen. Hon pekar på lokaltidningens roll då denna skapar basen till det informationsintag som den allmänna svensken intar varje dag, ”medan storstadspressen fungerar som en slags informationspåbyggnad för de människor som vill ha något mer än lokalnyheterna”. Kvällspressen är också ett basmedium men inte på samma djupgående plan som morgontidningen. Katrin Ströberg bekräftar att de gratis lokaltidningarna som delas ut i postlådorna konkurrerar ut tidningar som exempelvis Skånska dagbladet.

Utifrån Wadbrings påståenden kan spekuleras i huruvida skilda världsuppfattningar läsarna får, beroende på om de är kvälls- eller morgontidningsläsare. En kvällstidning innehåller generellt mer förströelse och sensationsnyheter än morgontidningen.

Skånska dagbladets Stefan Olofsson förklarar den ekonomiska minskningen nedan:

Förr skrevs det fler krönikor. Vi hade även en miljöreporter, inte heller mellanstora tidningar skriver om skogen längre. De stora drakarna har fortfarande folk som skriver om miljön ibland, de små tidningarna har inte tid. Man skriver om de som finns omkring. Skogsnyheter måste vara intressantare, man måste känna sig berörd. // vi måste ha en bild att visa upp för landet.

Hans hållning ligger i linje med Sydsvenskans chefredaktörs svar vad gäller tid och pengar. Det är tydligt att den minskade läsekretsen påverkar journalisternas resultat i fråga om egna texter och grävande journalistik. Lokaltidningarna tvingas hålla sig till regionens händelseinformation vilket delvis utestänger nationella händelser, varpå man förlitar sig på att de rikstäckande tidningarna bearbetar den informationen.

2.4 Journalisternas demokratiska ansvar

Sverige är för många länder, både inom och utanför Europa, ett föregångsland och en fulländad demokrati. Med en relativt utslätad klasskillnad lever vi under rättvisa och har enligt yttrandefrihetsgrundlagen rätt att uttrycka oss om vad vi vill. Lars Fürhoff (1986:12) beskriver journalisternas roll: ”Journalistens roll i en demokrati är att kontrollera, informera och granska samhället på alla plan. De bör vägleda medborgarna så att de kan skapa sig rättvisa uppfattningar inom den demokratiska processen”. Det är just det här med rättvisa uppfattningar, att bilda sig en uppfattning som är av relevans för uppsatsens syfte. Närmare bestämt - hur ska allmänheten kunna bilda sig en uppfattning om skogspolitik och befintlig skogsvård om de ingenting vet?

Sveriges riksdag beskriver innebörden av demokratibegreppet på flera sätt, här presenteras en av dem som pekar på just medias roll:

”Exempel på andra starka maktfaktorer är den så kallade marknaden, massmedierna och domstolarna. Marknaden påverkar landets ekonomi. Den ekonomiska utvecklingen i näringslivet har stor effekt på sysselsättningen och påverkar därför statens, kommunernas och landstingens skatteinkomster. Även medierna är med och styr samhällsutvecklingen genom att påverka opinionen, förmedla nyheter och informera”.

Vad säger mina intervjupersoner? På intervjufrågan - *om journalistens demokratiska ansvar*, svarar samtliga intervjupersoner att ansvaret självklart är stort. Deras jakande svar var väntat men det är intressant att titta närmare på några utmärkande svar. Lena Mellin, inrikespolitisk kommentator på Aftonbladet svarar: ”det ingår i vårt uppdrag från våra ägare att informera om saker och ting. Leverera en plattform så att folk kan skapa sig en uppfattning”. Lena Mellins svar är

genomgående kortfattade men, i denna fråga, tydligt och koncist, som taget ur en bok med journalistisk karaktär. Hennes formulering ”leverera en plattform” för inte oväntat mina tankar till journalisternas ”ansvar” att leverera en plattform åt en nyskapad skogsdebatt som får politiker att skärpa sina skogslagar och ställa företag som bryter mot reglerna inför rätta. Att leverera en plattform för skogsindustrins övertramp kräver grävande journalistik.

”all bra journalistik ska vara grävande. Förr i tiden fanns ju inte Uppdrag Granskning och Kalla Fakta. Längre tillbaka i tiden grävde man mer i skogsfrågorna. (Journalist. DN)

Program som Uppdrag granskning, Kalla fakta, Debatt, konsumentträts-programmet Plus och radioprogram som P1 morgon är samtliga, precis som ovanstående intervjuperson antyder - något som blivit allt mer utbrett. Å andra sidan antyder DN:s intervjuperson att journalisternas grävande journalistik i nyhetsrapporteringen blivit allt sämre. En annan intervjuperson berättar om enskilda fall där privatpersoner kommit i konflikt med exempelvis Försäkringskassan men inte klarat av problemet på egen hand, varpå tidningen agerade privatpersonens ”förlängda arm”, vilket i slutändan gav positiv effekt då Försäkringskassan fått vika åt sidan. Sist men inte minst har vi internets sociala kommunikationskanaler som Facebook och Twitter. Här ansluter sig miljontals människor i frågor som engagerar och demonstrerar åsikter av varierad karaktär. Allt som händer på nätet är nätglobalt vilket kan komma att skapa ännu större sammanslutning och påtryckning ur demokratisk hänsyn.

Med dessa medier och kommunikationskanaler har den lilla människan små öppningar ut i etern och den stora opinionen. Frågan är bara hur många människor som faktiskt kan eller vågar skriva eller tala ut i radio, TV eller press. Internet är annorlunda då man kan förhålla sig anonym och kortfattad. Författaren och professorn Pierre Rosenvallon (2010) är en flitig deltagare av demokratins framväxt inom bland annat Internets kommunikationskanaler. Rosenvallon beskriver hur internet blivit en social och politisk arena. Genom internet kan grupper sprida information, åsikter och analysera verkligheten med människor de inte känner och ge omedelbara uttryck för den allmänna opinionen.

2.5 The less you know - Dn:s kulturjournalist Marciej Zaremba kontra skogsstyrelsen

Ett vanligt påstående är att ”varierad nyhetsinformation är till för alla”, men ser verklighetens journalistik ut så här? För att knyta an till uppsatsens frågeställningar: Varför finns det inget

medievärde i frågor som berör skogsindustrins övertramp på urskog? Vilka faktorer hindrar skogshändelser att publiceras i tidningarna? Har DN:s kulturjournalist Maciej Zarembas åsikter, (DN, Skogen vi ärvde. 2012) kommit att behandlas för att ge grund åt analysens koppling till skogen. Zaremba (2012:154) förklarar att det är rörelser som ligger bakom skogens tystnad, ett slags system som har stor påverkan på politiken, långt mer än de folkvalda i riksdagen ”när hörde vi senast Sveriges riksdag på allvar diskutera värdekonflikterna i skogspolitiken?” (ibid:2012).

Zarembas sätt att skriva är väldigt dramatiskt och nästan kränkande i den form han uttalar sig om en del beslutsfattare, i synnerhet lantbruksminister Eskil Erlandsson - ”*Det är ministern Eskil Erlandsson och ytterst riksdagen som är ansvariga för att utformningen av Sveriges landskap överlämnats åt virkes och massaindustrin*”. Efter Zarembas artikelserie startade en pajkastningsdebatt i DN. Den första juni cirka en månad efter att Zarembas sista artikel publicerats skriver en grupp forskare från Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) att ”Landsbygdsministern har rätt – svenskt skogsbruk är klimatsmart”. Likaså Mårten Larsson, skogsdirektör på branschorganisationen *Skogsindustrierna* uttrycker sin åsikt och framhäver Sverige som ett framgångsland som alla borde arbeta efter.

”Svensk skogsnäring bedriver ett hållbart skogsbruk där vi arbetar för att öka tillväxten med hänsyn till biologisk mångfald och sociala värden, öka användandet av trä samt öka uttagen av biobränslen. Det gör vi både för att det är bra för klimatet, bra för skogsägarna och bra för svensk skogsindustri.” (DN 2012, se referenslista)

Intervjupersonen Rustan Florby, pensionerad journalist, svarar att näringslivet har kontakt med tidningarna och pekar indirekt på att det finns ett samspel mellan medier och politiker som de båda tjänar på .

Expressens intervjuperson Tommy Hammarström svarar på (fråga 3). Han säger att media har ett stort ansvar att informera om skogsproblemen men att det gällande detta ämne inte tar sitt ansvar - ”alla miljöfrågor som omskrivs i media relaterar till koldioxiden och växthuseffekten”.

En person som sätter sig emot DN:s och Zarembas artikelserie är Monica Stridman, generaldirektör på Skogsstyrelsen (DN debatt 2012-05-16). Hon håller inte med om Zarembas anklagelser mot Skogsstyrelsen och hävdar bestämt att de påståenden om att skogsstyrelsen kräver kalhyggen inte stämmer. Stridman menar att Maciej Zarembas kritik skall riktas till det politiska systemet. Hennes uttalande ger, enligt mina egna åsikter, ett tydligt svar på vad som är det verkliga problemet. Detta är vad medierna och de grävande journalisterna borde sätta tänderna i - alltså vad politikerna INTE gör. Monica Stridman är tydlig i sitt yttrande gällande Skogsstyrelsens ansvar. Så

här säger hon efter att ha uppmärksammat att hennes egen personal från Skogsstyrelsen fanns med i Zarembas artikelserie. För att förtydliga meningen så måste tilläggas att dessa personer utan att Monica Stridman visste om det yttrat sig i Zarembas Artikel. Först presenteras ett citat från hennes medarbetare. Citatet är hämtat från Zarembas artikelserie i DN (se referenslista):

”Jag får sparken om mitt namn kommer ut. Vi är många här som är djupt frustrerade, men det anses illojalt att tala ut. Varje gång skogskonsulenterna försöker skärpa sin tillsyn kommer order från departementet att låta bli ” vi får lov att putsa på föreskrifterna då och då, hitta på nya rubriker och tjugigare formuleringar. Men våra order går ut på att hänsyn till människa och miljö inte får kosta skogsbolagen någonting. (Anonym mellanchefer på Skogsstyrelsen)

Monicas citat, som en motreaktion efter det hon läst i Zarembas artikel:

”När myndighetsföreträdare gör egna tolkningar av politiken utifrån personliga åsikter, kallar jag det inte ‘civilkurage’ utan i stället djupt odemokratiskt. Vårt eget tyckande ska inte styra skogspolitiken. Det gör de folkvalda, alltså ytterst folket...//.....”Vi ska tillämpa, utvärdera och vid behov föreslå förändringar av politiken. Först efter ett avgörande i det politiska systemet ska vi agera utifrån detta”.

(DN debatt 2012-05-16)

Hennes citat vittnar om en verklighet som är hårt kopplat till demokrati och medier. Utan medierna kan folket inget veta, om de inte är direkt berörda det vill säga, och utan folkets åsikter kan man inte kalla ”något” för folkvalt.

2.6 ”Som marionetter i ett spel” - Finns propaganda i Sverige?

”Vi är så duktiga på att marknadsföra oss själva att det till slut blir sanning. Ju större lögnen är desto mer sann är det till slut. PR är duktiga på detta... Vår debatt styrs av skogsindustrin. Vi är som Marionetter i ett spel”. (Sebastian Kirppu - Från intervjufråga 1)

Enligt många forskare och andra aktörer ligger makten över journalistiken hos medieägarna och deras källor. Detta menar Furhoff (1986:161) strider mot mediernas doktrin vilka beskriver att det är publiken som borde välja innehållet i nyheterna. Folket skulle kunna påverka journalistiken genom att välja bort de medier som de inte anser tar ansvar för innehållet på ett korrekt sätt (Ibid:1986). Problemet är att nästan alla medier är påverkade av en rad olika faktorer som styr innehållet i tidningar, TV och radio. Furhoff vidhåller att det är medieforskarnas ansvar att granska medieutbudet för att nå ett ärligt demokratiskt samhälle. Men forskarsamhället kan inte på egen

hand förändra samhällets uppfattning, detta måste gå via medierna. Något som jag ställer mig frågande till om de verkligen vill förmedla.

”Grävande journalister saknas. Vi skulle haft ett folk med kritiskt tänkande och skarpa åsikter”.
Sebastian, demokrati”

Jag har under analysens gång tagit fram flera faktorer som påverkar mediernas utbud; de generella nyhetskriterierna som bland annat innefattar det geografiska avståndet till händelsernas placering, annonsörernas påverkan, den stressade journalisten och så vidare. Ytterligare en faktor är näringslivets påverkan vilken innefattar bland annat PR och lobbning. Flera av uppsatsens intervjupersoner berättar om marknadens kontroll och journalisternas bristande demokratiska ansvar. Andra intervjupersoner menar att redaktionen är öppen för all sorts journalistik. Frågan är i vilken utsträckning journalisterna själva förstår att de är påverkade av tidningsägare och annonsörer? Med högsta sannolikhet finns det många redaktioner som anstränger sig för att vara så demokratiskt ansvarsfulla som möjligt.

Efter de böcker, dokumentärer och personer som jag varit i kontakt med de senaste åren så tyder informationen trots allt på att näringsliv, politiker och ägare styr nyhetsutbudet i stor utsträckning. Jag frågade intervjupersonerna om de ser manipulation i de svenska tidningarna varpå flera svarade ja.

”Näringslivet blir bättre på att manövrera och duper media. Dom har folk som är väldigt duktiga på att formulera texter som tidigare jobbat med journalistik. Man vet hur man ska formulera sina pressmeddelanden, man vet vilka värdeladdningar som skall användas, man vet när på dagen och i veckan som media har lättare att svälja sitt byte. Det är väldigt sofistikerat. Är det då en liten organisation som är pressad så är det lätt att det slinker in i spalterna om det är bra skrivet med bilder och videomaterial som ser ut att vara redaktionellt material men som har en helt annan avsikt med en agenda. Så har det alltid varit men det är mycket mer sofistikerat idag. Vi blir inte fler utan färre. Detta är en fara”. (Bengt Arvidsson. Sydsvenskan. 2012)

Citatet ovan handlar om PR-aktörers påverkan på journalistiken. Man blir allt mer beroende av att använda PR information som redaktionellt material särskilt som det är väldigt ”publikvänligt”. PR -aktörer finns överallt, exempelvis inom valpropaganda, konsumentmarknaden och inom EUs huvudkontor i Bryssel där alla EU-lagar fastställs. Eftersom PR-branschen, enligt flera studier, växer sig allt starkare påverkas journalistiken radikalt då välformulerad PR-information serverar medierna med färdiga fakta, som för PR-aktörens kund fungerar som direkt marknadsföring (Larsson 2005:21). PR-aktörerna själva anser sig vara *”...en garant för den liberala demokratin /och/ en ytterligare källa till röster, en strålkastare som skänker ljus åt frågor*

och betonar olika saker och får fram mer beslutsunderlag” (cit. PR konsult från Larsson 2005:92).

Ett problem torde vara att publiken eller allmänheten i stort förlitar sig på den information som de får, på samma sätt som de förlitar sig på att miljöproblem så som kalavverkingarna i skogen skulle förmedlas och regleras av politikerna

Lena Mellin från Aftonbladet svarar på frågan ”Hindrar tidningen den enskilda journalisten från att skriva om miljödebatter eller liknande om denne brinner för miljöfrågor?” Hon säger att nyheterna är väldigt styrda av ledningen ”annars skulle det spreta från alla håll” (bilaga 3). Hennes svar kan vara svårt att tyda eftersom hon inte utvecklar påståendet men det kan uppfattas som att hon menar att tidningen ska ha en enhetlig stil och hålla annonsörerna nöjda. Boethius (2001:11-15) förklarar att journalisterna oftast själva ser sig som objektiva, det vill säga att de kan skriva om vad de vill, men att informationen trots allt kan vara desinformativ och styrd, vilket bekräftar ovan nämnda påståenden. Boethius är mycket kritisk till de miljontals fakta som statistiker och opinionsaktörer ger sina läsare - ”men när vi väljer att presentera fakta finns det alltid andra fakta som vi förtiger - eller inte känner till”. Maria - Pia Boethius har själv varit journalist under många år och talar därför i ”viform”, hon ställer sig väldigt kritisk till hela branschen. Hennes bok berättar om en värld, styrd av lobbying, PR-folk, påverkansarbete och konsultföretag. Boken ligger nästan i ”linje” med Herman & Chomskys kända ”Manufacturing consent” (1988/2008) som handlar om att mediernas främsta syfte är att stödja intressen från regering och den privata sektorn samt kontrollera medborgarna så att dessa infinner sig i det rådande konsumtionssamhället. Media är beroende av snabba källor på samma sätt som källorna är beroende av dem. ”*The massmedia are drawn into a symbiotic relationship with powerful sources of information by economic necessity and reciprocity of interest*” (2008:17). Källorna verkar för deras eget vinstsyfte och skulle aldrig skada företagets bästa. Detta gäller i högsta grad för den svenska skogsindustrin och de PR-aktörer som anlitas för att skapa positiv information för företagen. Boethius (2001:19) förklarar att svenska mediekonglomerat som Bonniers och Shibsted ingår i samma koncern som tidningarnas annonsörers varför det inte är svårt att antingen styra innehållet eller helt enkelt exkludera det ur nyhetsflödet.

Sammanfattning

Syftet med min uppsats har varit att lyfta fram min grundtanke om journalisternas generella ointresse för skogsdebatt och grävande journalistik. Genom befintliga forskningsteorier inom främst nyhetsvärderingsprocessen och delvis Herman & Chomskys ”Propagandamodell” har jag analyserat intervju svaren och fått fram underlag/bevis till uppsatsens hypotes och frågeställning: Varför finns det inget medievärde i frågor som berör skogsindustrins övertramp på urskog? Vilka faktorer hindrar skogshändelser att publiceras i tidningarna?

En samlad bedömning av intervju personernas svar på frågan om journalister skriver om skogshändelser över lag, var att de inte ofta ser eller skriver om skogen över huvud taget, det krävs således en händelse likt Gudrunstorm för att media ska reagera. Det måste handla om människor, eller som Bengt Arvidsson säger; ”*storytelling, det måste finnas en berättelse för att skapa känslor... inte bara träd*”. Intervju personernas intresse och kunskap för skogen varierar. Hälften av intervju personerna har själva skrivit om skogs- eller miljöfrågor medan den övriga intervju skaran inte har någon erfarenhet. En egen tolkning är att de tre intervju personerna Stefan, Daniel och Bengt från Skånskan respektive Sydsvenskan av naturliga skäl inte skriver om skogen. Båda tidningarna är regiontidningar och verksamma i Skåne där största delen av marken består av sädesfält vilket visar att det dels är en geografiska avståndet till skogsindustrin som påverkar nyhetsutbudet av skogsproblemen. De tre personerna anser att de lokala nyheterna måste gå före, särskilt som redaktionerna är stressade av allt mindre budgets och ständiga indragningar av personal. Övriga uppmärksammade nyhetskriterier är från ”kriteriemodellen” sett: *de negativa, ekonomiska, elitpersoner, överraskande och som en del av ett tema* som uppmärksammas i analysens första del. De intervju personer som har en större kunskap om skogen; Bengt Oldhammer, Tommy Hammarström, Lars Ingmar Karlsson och Sebastian Kirppu, uttalar sig på ett relativt likartat vis. De ser problemen med att skogsavverkningarna inte omnämns i media och vill att tidningar och politiker ska bli mycket bättre på detta. Flera menar att det är makteliten och PR-aktörer som påverkar nyhetsutbudet. En av intervju personerna är noga med att påpeka att även miljöorganisationer anlitar PR-aktörer. Ytterligare en person tror att delar av den information som framförs av miljöaktörer är oriktig.

En samlad bedömning av intervju personernas svar på frågor som relaterar till den allt mer pressade reaktionen visar att ekonomin och är av stor betydelse för att kunna utföra ett bra arbete.

Den krympande ekonomin är ett resultat av flera faktorer: globaliseringen, internet, fler nyhetsutbud, färre annonsörer.

Det har varit ett omfattande arbete med många olika ämnen. Jag har försökt hålla mig saklig och stringent genom uppsatsens alla delar, men ser i efterhand att teorivalet kunde varit betydligt mer avsmalnat. Så här i efterhand hade jag nog sett att jag undersökt ett smalare spår under samma ämne. Jag hade då valt att behålla de genomarbetade intervju svaren från de samtliga 10 intervju personerna och sedan använt ”verktyg” teorier som exempelvis omfattade bara själva nyhetsvärderingsprocessen med tillhörande teoretiker eller bara låtit fokusera på Chomskys propagandamodell med närliggande forskningsteorier. Istället har jag undersökt tre delar; Hvitfelts nyhetskriterier, den stressade redaktionen på grund av knaper ekonomi samt näringslivet och deras PR-konsulters påverkan på journalistiken. Jag menar trots det att analysen bjuder på en spännande och tydlig läsning med en rak tråd genom hela uppsatsen. Bakgrundskapitlet om skog och demokrati gav förhoppningsvis dig som läsare en tydlig förförståelse för ämnesval och frågeställning.

Med tanke på att vårt samhälle bygger på demokrati med kunskap som grund och konsumentmakt som en viktig samhällskraft borde det kanske vara dags att informera våra medborgare om den svenska skogens ekologiska framtid för både oss människor och för skogens egna djur och växter.

Litteraturlista

- Backman, Jarl. (2008) Rapporter och Uppsatser. Studentlitteratur AB. Lund
- Beck, Ulrich (1998) Risksamhället - på väg mot en annan modernitet. Bokförlaget Daidalos AB. Göteborg. Sidorna 14, 74 och 106-107.
- Boethius, Maria-Pia (2001) Mediernas svarta bok. Förlaget Ordfront. Stockholm
- Bourdieu, Pierre (1998). Om televisionen. Stockholm/Stehag: Brutus Östlings Bokförlag. (Habitus)
- Cohen, Stanley & Jock Young, (1973) The Manufacture of news, Deviance social problems & the mass media. Constable and Co Ltd. London. (använda kapitel skrivna av Galtung, Johan & Mari Ruge: Structuring And selecting news)
- Ekström, M & Larsson, L (2010) Metoder i kommunikationsvetenskap. Studentlitteratur. Lund
- Djerf- Pierre, Monika (1996) Gröna nyheter - miljöjournalistiken i televisionens nyhetssändningar 1961-1994. Grafikerna i Kungälv. Doktorsavhandling.
- Furhoff, Lars (1986) Makten över journalistiken. KK Grafiska AB. Stockholm.
- Gripsrud, Jostein (1999) Mediekultur-Mediesamhälle. Bokförlaget Daidalos AB, Göteborg. (fotnot inledningen, koder, habitus)
- Harcup, Tony & O'Neill, Deidre (2001) 'What is News? Galtung and Ruge revisited', Journalism Studies 2(2): pp. 261-280.
- Herman, S. Edward & Chomsky, Herman (2008) Manufacturing Consent - The Political Economy of the Mass Media. Bodley Head. London
- Hansén, Stig & Thor, Clas (1998) Intervjua. Ordfront förlag. Stockholm
- Hvitfelt, Håkan (1985) På första sidan. - En studie i nyhetsvärdering. Beredskapsnämnden för psykologisk försvar. Nordstedts Tryckeri AB. Stockholm. (Sidan 120 om nyhetsvärderingar. 10 kriterier)
- Larsson, Lars-Åke (2005) Opinionsmakarna - en studie om PR konsulter, journalistik och demokrati. Studentlitteratur AB. Lund
- McQuail, Denis. (1983) Masskommunikationsteori. Liber Förlag. Malmö
- Olsson, Tobias (2008) Medievardagen – en introduktion till kvalitativa studier. Gleerups utbildning AB, Malmö
- Ricoeur, P. (1981) Hermeneutics and the human science: essays on language, action and interpretation. Cambridge: Cambridge U.P. (ref på ref ur Skott ?)
- Rosanvallon, P. (2010). Motdemokratin. Politiken i misstrons tid. Stockholm: Tankekraft

- Rosén, Jay (1999) What are journalists for? New Haven.Conn. Yale university press,cop.
- Skott, Carola (2004) Berättelsens praktik och teori. s.65-69, författarna och studentlitteratur, Lund
- Van Dijk, Jan (2006) The network society. Second edition. Thousand Oaks, CA : Sage Publications, 2012.
- Wadbring, Ingela (2003) En tidning i tiden - Metro och den svenska dagstidningsmarknaden. Institutionen för journalistik och masskommunikation. Göteborg
- Östergren, Bertil (1970) Makten och ärligheten. Askild och Kärnekull förlag AB. Örebro
- Östgaard, Einar (1968) Nyhetsförmedling - massmedia och nyhetsförmedling 1968 W&W serien. Berlingska boktryckeriet. lund)
-

Tidskrifter – artiklar

Elektroniska källor

Lobbyisterna dokumentär – www.svtplay.se, sök lobbyisterna den 21 febr.

Zaremba årets journalist (2012): <http://www.dn.se/kultur-noje/maciej-zaremba-utnamnd-till-arets-miljojournalist/>

DN. 2012. Kalhyggen är bättre för klimatet. Mårten Larsson uttrycker sig om Zarembas artikelserie. DN debatt. <http://www.dn.se/debatt/kalhyggen-ar-battre-for-klimatet/>

Zaremba använder tydliga bilder (2012): <http://www.dn.se/kultur-noje/lagen-ar-en-rokrida/>

Miljardbelopp på grund av svampangrepp och krosskador (2 oktober 2007): <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=106&artikel=1632725>

Jordskalv i Skåne (2008) Sydsvenskan.se <http://www.sydsvenskan.se/omkretsen/jordskalv-skakade-stora-delar-av-skane/>

Radioprogrammet Kaliber <http://sverigesradio.se/sida/avsnitt/60092?programid=1316> (2014-01-14)

DN Boken ”tyst vår” av Rachel Carson (2009-07-22) <http://www.dn.se/dnbok/rachel-carson-tyst-var/> (s 18)

Om statistik och Aftonbladet för referenser till analyskapitlet: (2014-01-04) Digitaliseringen. <http://bloggar.aftonbladet.se/janhelin/2010/06/miljoner-laser-aftonbladet-varje-dag/>

Skogsstyrelsen BESKRIVNING AV STATISTIKEN JO0314 Enheten för Policy och Analys 2012-02-15 1(7) Tomas Eriksson (information hämtad till uppsatsens inledning)

Statistik för avverkningsanmälningar:

(2012-02-15) http://www.scb.se/Statistik/JO/JO0314/_dokument/JO0314_BS_2012.pdf

Broadly, Donald (1987) Kulturens fält - Om Pierre Bourdieus sociologi i masskommunikation och kultur.

<http://people.dsv.su.se/~jpalme/society/pierre.pdf> [2013-12-01]

Naturskyddsföreningens skogsblogg, 4 december 2013. Om hållbart skogsbruk

<http://zskogsbloggen.wordpress.com/>

Malin Sahlin, skogsbloggen. Om kvalitetskontroller och trovärdiga resultat. (2012-01-12) samt samma blogg 2012-12-30. Om det gångna året: <http://skogsbloggen.wordpress.com/>

<http://skogsbloggen.wordpress.com/2012/02/01/om-kvalitetskontroller-och-trovardiga-resultat/>

Karin Åström, vice ordförande & Jan Terstad, skogs- och naturvårdschef Naturskyddsföreningen. ”Därför behövs en ny skogspolitik” 2012-05-16. Dagens nyheter. Debatt. <http://www.dn.se/debatt/darfor-behovs-en-ny-skogspolitik>

Retriever, ”Nyhetsarkiv” [2012-10-01] <http://www.retriever-info.com/se/tjaenster/research.html>

Thörnqvist, Thomas (2011) Ta betalt för virkeskvaliteten. Skogsmästaren. Tidskrift för Svenska Skogsmästareförbundet. Nr 4 2011. Gästkrönikör. Thomas Thörnqvist.

http://www.kontinuitetsskogsbruk.se/pdf-filer/Tornqvist2011_rotated.pdf

TU - svensk dagspress 2012 - Fakta om marknader och medier.

<http://dagspress.se/images/stories/Mediefakta/tu%20svensk%20dagspress%202012.pdf>

Harcup, Tony & O'Neill, Deidre (2001) 'What is News? Galtung and Ruge revisited', *Journalism Studies* 2(2): pp. 261-280. <http://www.adamranson.plus.com/Harcup.pdf>

Referens för politiska beteckningar (se rubrik i arbetet med samma namn);

<http://www.mediekompass.se/mediekunskap/vanliga-fragor/1325-vad-star-tidningarnas-politiska-beteckning-foer>

O'Neill & Harcup, Kap: Newsvalues and selectivity (2008) från *The Handbook of journalism studies*. E-library. 2008. (Om Galtung & Ruges "newsvalues" sidan; 162-166. Se internetreferens);

http://books.google.se/books?id=5aFBUYp-fAYC&pg=PA164&lpg=PA164&dq=newsvalues+galtung+and+ruges&source=bl&ots=2yBIaErM7F&sig=KbknSXFy_BzrVLa0mtMFIImK6Bw&hl=en&sa=X&ei=AIN2ULTeCcKQhQfdwYGIBw&ved=0CDUQ6AEwAw#v=onepage&q=newsvalues%20galtung%20and%20ruges&f=false

Larsson, Artur, (red) Bjelke, Ulf, Dahlberg, Anders & Sandström, Jonas (2011). *Tillståndet i skogen – rödlistade arter i ett nordiskt perspektiv* Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) Artdatabanken. Uppsala

<http://www.slu.se/Global/externwebben/centrumbildningar-projekt/artdatabanken/Dokument/Publikationer/Tillst%c3%a5ndet%20i%20skogen.pdf> [tillgänglig] hämtad januari 2012

Supermiljöbloggen. se <http://www.supermiljobloggen.se/2012/01/malin-sahlin-svensk-skog-ar-hotad.html> [tillgänglig] hämtad januari 2012

Naturskyddsföreningen (2012-01-25) Repportage. Hans sundström

<http://www.naturskyddsforeningen.se/natur-och-miljo/skog/radda-skogens-liv/skogsskydd-i-kris/>

Naturskyddsföreningen. Begreppet rödlistade arter, betydelse:

<http://www.naturskyddsforeningen.se/search/sokresultat/rödlistade%20arter>

Göteborgsposten (2012-02-17) Debattartikel. Karin Åström. Naturskyddsföreningen.
<http://www.gp.se/nyheter/debatt/1.861683-skogsstyrelsen-morkar-ett-akut-lage?ref=fb>

(inledningen)

Tv-program / Dokumentärer /radio

(Sveriges Radio, Kaliber, Frihet utan ansvar, 2011).

<http://sverigesradio.se/sida/avsnitt/60092?programid=1316>

Noam Chomsky - Herman.S.Edward & Chomsky, Herman Manufacturing Consent.[2014-02-03]
<http://www.youtube.com/watch?v=RO51ahW9JIE>

Om lobbyism - SVTplay.se Dokument utifrån. Sändes den 22 januari. Sänds via svtplay fram till den 21 februari 2014. <http://www.svtplay.se/video/956528/lobbyisterna>

BILAGOR

Bilaga 1: ”frihet under ansvar” hämta ref från Skogsstyrelsen Bilaga. Skogsmodellen

Bilaga 2: Intervjufrågorna.

Bilaga 3: Intervjusvaren

BILAGA 1 - Frihet under ansvar.

Frivilliga avsättningar

Den svenska skogspolitiken är utformad enligt principen ”frihet under ansvar”. En del i denna politik är att låta skogsägarna frivilligt avsätta mark istället för att med skattemedel lösa in mark i olika avsättningsformer.

Det moderna skogsbruket påverkar de naturliga ekosystemen på olika sätt. Skogsägare som vill bidra till ett ekologiskt hållbart skogsbruk kan ta ansvar genom att göra frivilliga avsättningar. Många markägare avsätter också utan ersättning en del av sin fastighet för att bevara dess miljövärden.

En frivillig avsättning är enligt Skogsstyrelsens definition ett område som markägaren frivilligt och utan ekonomisk ersättning undantar från vanlig skogsproduktion. Den frivilliga avsättningen ska bestå av minst 0,5 hektar sammanhängande produktiv skogsmark. Den ska rymma höga naturvärden, kulturmiljövärden eller områden med betydelse för rekreation och friluftsliv.

Sveriges riksdag har i miljömålet Levande skogar satt upp som mål att Sveriges markägare på frivillig väg ska avsätta 730 000 hektar frivilliga avsättningar med höga miljövärden fram till 2010. Frivilliga avsättningar är ett komplement till formellt skydd så att den biologiska mångfalden kan bevaras på lång sikt. Vanliga skyddsformer i skogen är naturvårdsavtal, biotopskyddsområden och naturreservat.

Certifieringen av skogsbruket har betydelse för dessa avsättningar. En certifierad skogsägare ska undanta fem procent för att bevara höga miljövärden. Avsättningarna görs ofta i skogsbruksplanen och går då under benämningen NS eller NO, vilket står för ”naturvård skötsel” respektive ”naturvård orört”.

BILAGA 2 Intervjufrågorna

Intervjupersonerna

Stefan Olofson. Journalist och chef på Skånska dagbladet, Lund. Politisk beteckning på tidningen; centerpartistisk dagstidning. Utgivningsområde är främst Mellanskåne med Eslöv, Höör och Hörby. Tidningen är andra tidning efter Sydsvenskan i Malmö. Tidningen ägs främst av Skånska Tidningsägareföreningen.

Bengt Oldhammer. Journalist/skribent Dalademokraten samt verksam inom Naturskyddsföreningens skogsnätverk, Dalademokraten. Politisk beteckning på tidningen; fristående socialdemokratisk dagstidning, ges ut i Dalarna. Tidningen är erkänd som en viktig opinionsbildare.

Tommy Hammarström frilandsjournalist, skriver krönikor/debattartiklar, Expressen. Han skriver främst om; natur, miljö, landsbygd, jordbruk, skogsbruk, kommunikationer. Började skriva för Expressen 1971. Svensk kvällstidning med beteckningen; obunden liberal. Expressen ingår i affärsområdet Bonnier Newspaper inom Bonnierkoncernen.

Lena Mellin. Svensk journalist och inrikespolitisk kommentator på kvällstidningen Aftonbladet. Hon har tidigare varit nyhetschef på tidningen. Politisk Beteckning på tidningen: Obunden socialdemokratisk. Ägs av den norska mediekoncernen Schibsted.

Daniel Sandström. F.d chefredaktör och ansvarig utgivare på morgontidningen Sydsvenskan sedan 2008. Politisk Beteckning på tidningen; oberoende liberal. Tidningen ingår i Bonnierkoncernen.

Bengt Arvidsson, videoreporter på Sydsvenskan. Rapporterar med videoklipp till tidningens hemsida.

Rustan Florby. Pensionerad journalist och ”copywriter”. Tidigare verksam på Kvällsposten. Kvällsposten är en edition av Expressen och ingår i Bonnier-koncernen.

Lars-Ingmar Karlsson, journalist på Dagens Nyheter (DN). Politisk Beteckning på tidningen; Oberoende liberal. Står fria från partier, organisationer och ekonomiska maktsfärer. Verksam som miljö- och energireporter under många år.

Thomas Aldin, Tidigare journalist. Arbetar nu som jobbcoach. Lund 2013-10-15

Sebastian Kirppu. Årets miljöhjälte av bland annat WWF och Minplanet 2011.

Bilaga 3. Intervjuszvaren

Fråga 1. Berätta om dina erfarenheter av skogsdebatten

BENGT ARVIDSSON: Jag har hört att man kan bygga höga hus i trä. Har en vän som är professor och specialiserad på ämnet. Annars mycket det här med att bygga flervåningshus i trä. Jag kan nog inte säga så mycket. Alltid det här med skador på marken, fjällnära skogar, avverka gammelskog, kör sönder mark,

Har du sett det ofta?

Folk som bor där blir ledsna. Det skär i en, man blir illa berörd

L; syns detta ofta i tidningarna?

B; på olika sätt i TV och andra ställen. Bara för någon vecka sedan. Någon forskning i Växjö för konstruktion i trä. Har hört det från min vän. Avverkning som påverkar negativt och byggs i trä.

Lars-Ingmar har själv skrivit om skogen. Idag följer inte frågorna som tidigare. Mitt intryck nu är att skogsfrågorna inte ligger särskilt högt på dagordningen. Den har inte varit av intresse de senaste 10-15 åren. Miljöpolitiken såg annorlunda ut förr. Stormen Gudrun är en händelse som det skrevs mycket om. Längre tillbaka 15-20 år, skrevs det om att man ville ändra skogspolitiken. Dels storskaligheten, inte lika stora kalhyggen utan självföryngring. Början av 90 talet. Man jämförde produktionsmål och miljömål. Längre tillbaka handlade det om kalavverkningsfrågor. Skogsnyheterna är få till antal. Koldioxidsänkan har det skrivits en del om.

LENA: Ingenting. Hon är nekande och verkar svår och obekvämt?

chefred: Jag får nog vara ganska ärlig och säga att jag har inga direkta minnen av ngn urskogsdebatt över huvud taget. En del kopplat till radion. En krönikör, Johannes Ekman som Fråntogs uppdraget att krönikera då han drivit en hård debatt om urskogen och vad regeringen inte gjorde. Via Radion.

TOMMY: Om jag ska försöka hitta artiklar om skogen får man nästan gå till specialisterna . Naturskyddsföreningen är väldigt alerta. Deras anhängare mailar ofta mig. De finns vakthundar lite här och där. Samt Green Peace. (Jordens vänner, inte så stora i Sverige) Naturbruksupproret, vilket jag skrev om. Folk på skogsstyrelsen uppmärksammar det.

Skogsindustrin – man diskuterar virkespriser. 1975 när man började skriva om skogen blev man lite tagna på sängen. Skogsindustrin mobiliserade ett försvar. Kalhuggningstrenden skulle komma att ändras. De ordnade utflykter etc. Skogsindustrin dyker upp i kärnkraftsdebatten. Skogsindustrin behöver mycket energi. Om vi får mindre energi hotar det skogsnäringen. Det pratas aldrig om brukningsmetoder. Susanna skriver inte så mkt.

Stefan Inte så stor, ett område som jag inte skrivit så himla mycket om. Inriktat på skogen i Sverige, stormar avverkning föreningar och ägarförhållande. I min värld så är det fokuserat i de norra delarna. Kalhyggen och återplantering men det är ingenting som jag har skrivit om särskilt mycket. Skåne har ju också skogsproduktion. Inte lika mycket fokus här. Inte i den här delen av Skåne. I så fall ägandeförhållanden i norra Skåne. Jag följer debatten men inte mitt absoluta favoritområden. Ingen expert på det.

BENGT OLDHAMMER: I stort sett kan jag inte se att någon journalist någonstans skriver om denna utarmning, med några ytterst få undantag. Fast så här direkt kan jag inte komma på ett enda av dessa undantag i tidningspressen, möjligen en del radioinslag, i Kaliber och P1 senaste året. Ibland när naturorganisationer skickar pressinfo kan det dock stå några rader. Det händer aldrig att journalister själva tar tag i ämnet. En orsak är helt säkert att utarmningen är ett smygande problem utdraget under långt tid och som dessutom kräver grundkunskaper om naturvårdsbiologi, och vilken journalist har det? Pressen vill ha action och händelser, helst i direktsändning. Bränder runt om i världen är ett exempel. Men det finns inget om att bränder faktiskt är bra och vad som egentligen är orsakerna till storbränderna.

Däremot tar ju tidningarna in debattartiklar om sådana skickas in. Men artiklar vore mer värdefulla, eftersom en journalist då måste ta tag i frågan och filtrera och analysera

Sebastian: För mig en bredare fråga än det som journalister presenterar. Stormar som Gudrun slås upp i media och visar bara på att; så och så mycket har förstörts. En storm är inte kaos. En storm är bra. Men media presenterar enbart nyheten som negativ för att människan blivit påverkad. Det handlar alltid om ekonomi, aldrig ekologi. De ekologiska tas aldrig upp, utan bara människan som blivit drabbad. Om vi skulle förstå konsekvenserna av vad vi förlorar rent ekologiskt. Vårt samhälle skulle inte fungera om vi inte har en bra ekologi. England högg ned allt. De var tvungna att åka till Sverige och Norge. De kunde inte kan hushålla med naturen. Svårt för folk att förstå. Naturen är grundprinciperna för friskt vatten och frisk luft. Orörd barrskog är ett av jordens största kollager. När barrskog huggs släpper vi ut enormt mkt koldioxid.

Vi är så duktiga på att marknadsföra oss själv att det till slut blir sanning och ju större lögnen är desto mer sant är det till slut. PR är duktiga på detta.

Den stora nyheten är människans förlust, aldrig naturen. Kanske om vi miljövänner tipsar, annars ej. ”Vi är så duktiga på att marknadsföra oss själv.. att det till slut blir sanning.... Ju större lögnen är desto mer sant är det till slut. PR är duktiga på detta... Vår debatt styrs av skogsindustrin. Vi är som Marionetter i ett spel”.

Energiministern vill ställa högre miljökrav på biobränsle. Hon får informationen från LRF....

Mail från skogsindustrin med information om naturvård, så här borde ni göra för att det ska bli bättre, till slut tror man på det. Skogsindustrin gör egna undersökning. Vilka de försöker propagera för.

THOMAS ALDIN: Massaverkning i skogarna har framkommit, detta har lyfts upp i media. Det som man också har snackat om är hur dåligt man har tagit till vara virket efter stormarna. Det ligger och ruttnar. Försurning av markerna, trädens rötter växer inte ned så djupt och välter lätt.

RUSTAN FLORBY: Har inte hört mycket. Det har ju diskuterats en del om urskogsavverkningarna den senaste tiden men innan dess har det varit tyst. Båda krafterna är övertygande. Måste hålla ordning, vi måste tämja skogen.

Kommersen håller på att ta över. Att tjäna pengar på skogen. Genom medierna har han hört talas om att skogen sköts på rätt sätt.

Han är inte övertygad om att aktivisterna har rätt.

På 70 talet såg man att skogen låg väldigt illa till. Men på 80-90 talet såg man att det inte var så illa. Det handlar bara om pengar.

Fråga 2. Berätta om din erfarenhet av Sveriges skogsbolag.

Bengt Arvidsson: Det vet jag väldigt lite om. Jag hade aktier i Stora Enso. Det är inte lönt att ge mig ut på svag is.

Lars-Ingmar Mest handlat om företagets nyheter, konjunkturer. Ont om ved till pappersbruken. Myndigheterna har pekat ut de bolag som det gällt. Skogsbolagen var angelägna om att betona om att de bedrev ett hållbart skogsbruk. De är till viss mån en självklarhet. I allmänna medier är bevakningen liten. Längre tillbaka 20 – 25år handlade det om klorfri massa. Miljörörelsen gjorde stor påverkan.

LENA: CSA och deras vindkraftpark. Nej inget annat. Inget speciellt.

Sydsvenskan chefred: Jag känner till att det finns en diskussion om hur mkt Sverige värnar om sin urskog, hur reglerad den här verksamheten är. Det finns en rätt så livlig debatt och fråga. Regeringens roll och företagens roll har varit om talat. Jag har ingen erfarenhet.

TOMMY: Det fanns en tid när skogsbolagen åtminstone i ord började prata om miljöfrågorna på allvar efter FNs Rio konferens. Om biologisk mångfald. Det tog en hel del skogsbolag på allvar. Skansenmöte, där man skulle presentera sin nya skogsbruksstrategi. Moderera med kalhyggstekniken. Lämna kvar lite stubbar etc. Ett kort ögonblick fanns det en svängning,, man skulle spara det och det. Tillåta en plantering av björkar. PÅ 70 talet skulle björkarna besprutas bort. Den stora debatten handlade om besprutningarna. Det var det som skapade den stora opinionsrörelsen. Den engagerade sig väldigt starkt vid just skogsfrågorna. Striden handlade om besprutningarna. När den kalhuggits skulle den besprutas för att få bort gräs och sly. Till sist...Sten Andersson (Socialdemokraterna) stod på Sergels torg. ”om vi vinner valet ska vi stoppa besprutningarna”.1992 ägde svängningen rum. Mångfald i skogen, men nu är det borta. Det blev en kommunal angelägenhet, inte lika mkt för opinionen.

FSC – det är ingen som bryr sig om detta. Skogsbolagen gör som de vill. I början på 90 talet lanserade tyska Green peace Kalhyggesfritt papper. Vissa skogsbolag SCA reagerade mkt starkt. Om konsumentopinionen kommer till tals ligger de illa till. Därför började skogsindustrin modelera med att bli mer miljövänliga. En stark pådrivande faktor av dem. Kanadensisk tall växer fort. Penus Contorta. SCA har varit ledande gällande Contartaskogar i sina marker.

Stefan: Skogen står ju för en betydande del av landets export. Ett jätte viktigt område för den svenska ekonomin. Arbetstillfällena osv. massa och pappersindustrin. Jätte viktigt för Sveriges ekonomi.Vad jag har hört är att man diskuterat dels miljöfrågorna, återväxten, ägarförhållanden, skogsbolagens ekonomi, ekonomiska frågor. Det är i princip det som jag känner till av näringen. Jag vet att det finns en del stora skogsbolag. Stora och små ägare. Företräddelsevis i i småland. DE STORA Drakarna finns i de norra delarna. Sen har jag också hört talas om de enskilda personer /företag som kommit i konflikt på olika sett företräddelsevis knytet till miljöproblem.

Bengt Att dom till viss del kan backa efter kritik om kritiken är underbyggd. Mest lästa är väl alltid att de ska avskeda, anställa och sånt, men om de gjort ett grovt klavertramp och nyttjat utländsk billig arbetskraft eller avverkat i ett reservat och liknande slås ju det också upp. Att de långsamt mal ner alla naturskogar slås inte upp

Sebastian: Positivt är att folk jobbar och har inkomst från detta. Skattepengar till vårt samhälle. De positiva sidorna överväger inte de negativa. De förstör ursprunget att vi överhuvudtaget inte kan leva i naturen. Naturen kan man inte få tillbaka. Vårt samhälle bygger på snabba vinster. Vi återfår inte naturen. Man förordar de positiva men aldrig erkänner de negativa. Bättre miljövännen för trettio år sedan. ”är en våldtäktsman mer ok med kondom?”. De paketerar in med finare ord och lämnar några få stubbar. Kuvar folk. Vår demokrati säger inte sanningen. För lite information. Om folk bara visste. Grävande journalister saknas. Vi skulle haft ett folk med kritiskt tänkande och skarpa åsikter.

Kontroll av staten. Människorna skall uppfostras till pålitliga konsumenter.

THOMAS ALDIN: Jag har inte läst så mycket om bolagen, egna erfarenheter utav politikertoppstyrning och korruption.

Fråga 3: Vad anser du om journalisternas demokratiska ansvar till medborgarna? Såsom varierad nyhetsinformation?

BENGT ARVIDSSON: Det högtidliga svaret är att journalister och rapportering i media är jätte viktigt för demokratier. Vi är den vanliga människans förlängda arm in i maktsfärer myndigheter. Vi får alltid kritik för att skriva om negativa saker och då är det vanliga svaret av en journalist att svara att glada nyheter säljer ju inte.

1900-tals formuleringen av journalistik är att man ska granska och undersöka makten och ge den lilla människan en röst, om nån inte får röst med försäkringskassan så kan media hjälpa till genom att skriva om det. Fallet kanske blir omprövat och man får rätt. Man har en ganska stor makt. Man tittar på vad som händer idag, en vanlig ”Svensson” har helt annorlunda utbud, Sociala medier påverkar journalistiken, vi blir inte lika viktiga. Förr ringde någon och sa; oj det är inte klokt, vi måste kolla upp detta. Idag kan man ”googla” fram allt om en person som är offentligt. Årsredovisningar, löner etc. Vår roll ifrågasätts och omformas och är inte lika viktig. Källkritik är jätteviktigt. Många skolelever har Wikipedia och google som källor. Vem är källan? Privatpersoner, företag, professorer, fackförbund etc....

Lars-Ingmar: Det handlar ofta om maktmissbruk. För 15 år sedan fanns ju inte Kalla fakta och uppdrag granskning. Vi i ”pappersvärlden” gräver nog mindre. All bra journalistik ska vara grävande. Längre tillbaka grävde man mycket mer i skogsfrågorna. Det handlade om avverkningar. Nu finns det inte samma anledningar. Dagordningen varierar.

LENA: Det ingår i vårt uppdrag från våra ägare att informera om saker och ting. Leverera en plattform så att folk kan skapa sig en uppfattning.

Sydsvenskan chef: Journalistiken har självklart ett demokratiskt uppdrag. Morgontidningarna kommer från en position som kommer från en stabil situation. 1848 stabil affärsmodell. Med digitaliseringen har vår expansion minskat och vi har fått lägga mer kraft på våra plattformar och så vidare. På det sättet är journalistiken satt under en viss press. Sverige har en hög mediekonsumtion, hög andel dagstidningsläsare. Gratismedier även idag med internationella mått mätt. Svårare att nå ut till medborgarna. Men med fler medier och kanaler som tävlar om uppmärksamhet så blir det ju svårare att nå ut till medborgarna. Inte bara journalistiskt utan även kommersiellt. Där vi får svårt att finansiera journalistiken.

Debatten runt den här utvecklingen är inte så högljudd som den borde vara. Debatten kring Saab (3000 jobb försvinner) är en nationell angelägenhet men under den här rationaliseringsprocessen som digitaliseringen innebär så försvinner många jobb. Som inte skapar samma demokratiska oro. Vilket oroar mig en aning.

Varför jag hört mkt om skogen i radio kan väl handla om att public service har en väldigt heltäckande bevakning, skogsbevakning och vetenskapsfrågor, det är ju svårare att kräva det av en tidnings som sydsvenskan som huvudsakligen har ett regionalt och lokalt uppdrag. På det sättet så är ju det självklart att frågor runt miljö är viktiga.. den näringen och exploateringen. Men det finns rätt så givna förklaringar till varför det inte är spritt i media. Vi har ingen skog här. Var är skogsartiklarna? Inget som läsarna direkt frågar. Om man skulle ranka det viktiga så skulle kanske skogen komma på plats 100. Vi kan inte ta den delen, det finns inte resurser men heller inte en så stor efterfrågan. Det kan givetvis vara en demokratisk fråga på sikt, en långsammare fråga. Det ska nog till en stormen Gudrun.

TOMMY: Media har ett ansvar men gällande de här frågorna så tycker jag nog inte att de är ansvarsfulla. Klimatfrågan penetreras...(smältande isar, temperaturhöjningar, arktis temp stiger, katastrofer i Australien, inget som vi kan påvisa att det är, samt öarna i Polynesien, en del öar är försvunna men inte sant) 5-6 cm havsskillnad sedan 50 talet. Alla miljöfrågor relateras till koldioxiden. Biobränsle har tillkommit, man plockar ut grenar och toppar (Grot) som tidigare fick ligga kvar, frigör mkt mer bundet kol. Det går i dag till värme pannorna. Även rötterna. Då måste man gödsla. Journalisterna har ju ett ansvar att berätta om sådana här saker. Jag möter själv ingen kritik.

Stefan Svar Jag förstår precis vad du menar med den journalistik som vi får serverad i tidningar och TV och radio i stor del. Lite spektakulära och lättköpt också va? Jag kan faktiskt tycka att exempelvis skogsnäringen såväl som gruvnäringen som är jätte stora på viktiga områden i det här landet som eg inte täcker in, för utan de, det är det som Sverige bygger på Järnvägsutbyggnaden och industrialiseringen. Det är frågor som inte kommer fram särskilt mycket i media, det kanske inte är så sexigt att skriva om det va. Det kanske är lite roligare att skriva om skandaler eller kungahuset, det kan alla på ngt vis förhålla sig till.. svart eller vitt. Men ehh, vart har man fokus egentligen, bilindustrin eller skogsindustrin,, ehh men det är ju väldigt viktiga frågor.. det är ju det. Och hur ser strukturerna ut, var finns vi om 5-10 år. Miljödelen är ju viktig... Nä det kan jag nog säga när du ställer frågan till mig att det är ju ett område som kanske borde lyftas fram mycket mer i media. Varför det inte är det...? Det är för att skogen finns där den finns. Det finns ju inga skandaler i det... men det finns kanske en hel del skandaler ändå men då krävs det att någon skall gå in och titta på det. Det är inte så kul att gå in och titta på det här va. Så att ehh..Från mitt perspektiv här på slätten Man är ju mer lokalt fokuserad på vad som händer här va. (L: här på skånskan?) Precis va.. så att ehh det kanske är ett område som inte finns med på samma sätt som när man är på en stor drake. Dagens industri eller dagens nyheter större tidningar uppåt landet. TV/radio har ju stort genomslag där. Nu när du säger det nu så stämmer det.. det är ju väldigt sällan man hör något om de här bolagen och den här näringen (betonar högt) här nere.. (vad kan man relatera till)

Jag vet ju själv när man läste nationalekonomi, då fick man ju lära sig en hel del av de här sakerna då. Vilka strukturer i den svenska industrin var viktiga vilka områden stod för de stora inkomsterna osv. så ja (lite uppgiven)nä tankeställare (L: det är ett intressant område, det är därför jag valt att gå in på det, jag är den enda på min kurs som satsat på detta). Ja men tänk hela detta, mobiler hightexk, sånt som vi anv i vardagen, byggverksamhet, bilar... liksom sånt som vi kan förhålla oss till som enskilda människor. Hur förhåller jag mig till skogen förutom som en enskild människa förutom att jag tycker om att ta till vara på det som skogen ger mig. Det blir väl ett jävla liv när de ska börja hugga skog där folk brukar vistas... (L:många av de här bitarna är det som skulle kunna påverka människor, strövområden, hundrast)

(11 minuter ca.)

Jag minns ju det här från Gudrunstormen när hela Skrylle blåste ned.. då var det ju rätt intressant för då var det ju många som .. USCH liksom, men sen var det ju positivt samtidigt eftersom landskapet öppnades. AHHH just det, Som skåning är det intressant med det här med gran. Det är ju ingen naturlig växt i Skåne. Det har man ju planerat in för att granen växer snabbt. Då har man ju gjort nya beslut att man ska återta ädelskogen för att det anses då vara en naturlig del av den skånska miljön som inte granen är. Den är mörk och ogenomtränglig. Bortsett från de fina storskogarna.

Den präglar musik och litteratur. Men skogen för mig står för eh mörker. (L: vi skåningar vill inte bo i skogen) Jaaa just det framför allt bokskogar och ädelskogar som vi då har här ner, det finns en rymd i det, det är vackert och liknande. En granskog är ju en granskog året om. När jag var liten var jag mycket i Småland, det var ju häftigt på det sättet.

Bengt O: Stort ansvar, och man får hoppas att det finns olika typer av journalister som täcker så mycket som möjligt, även skog

Sebastian Svar: Journalistiken håller på att gå in i en era av samstämmighet. Alla går samma väg..... Filter.... En annan sorts journalist... leta reda på smaskigheter och orättvisor. Tidningen satsar inte på sådana reportage. Inte miljö utan istället ekonomin... urskog avverkas men drottning Silvia knäckte foten (citera i analysen). Ingen tidning som skulle skriva om skogen. Vargdebatten...? helt galen i tidningen. Så meningslös så det finns inte. Folk köper skiten. Man åker ut med en journalist i skogen för att denna skulle skriva ett reportage. Sen skriver de inte alls om det som var aktuellt. Detta har jag sett med egna ögon.

THOMAS ALDIN: Jag anser at det är jätte stort, uppfylls inte pga, man skriver mycket i närområden men skriver inte om norrlandsområdena. Fruktansvärt dåliga att följa upp artiklarna, scoop. Hur kan man göra för att förbättra det. Man ägnade betydligt mer tid åt varje nyhet. Oavsett om krig eller miljö, en bråkdel av nyhetsmedia i jämförelse med nu. Tack o lov reklamfria kanaler. Trots att det finns underökande j-program så blir det ett snabbt över.

RUSTAN FLORBY: den enskilda journalisten vill sätta sitt eget namn på kartan, de är karriärister

Stödfråga 4: Av vilken anledning tror du fler tidningar skriver om miljöhändelser än andra? Här syftar jag främst på skogshändelser.

BENGT ARVIDSSON: Den geografiska närheten, här ner finns det ju inte så mkt. Att de verkar där skogen finns. Kristianstadsbladet, Skånskan och Sydsvenskan skriver inte särskilt mycket för här finns ingen skogsindustri, våra läsare jobbar inte med skogen. Skogsbolagen äger väl inga dagstidningar. Närheten och att det finns en tradition.. I (Louise); dalademokraten och Norrlandskuriren ser man skogsnyheter. (B); här nere handlar nog mer om slätterna och odlingsmarker. Lantmännen äger det.. etc

Lars-Ingmar Kanske att de rikstäckande inte skriver lika mkt som lokaltidningarna. Att skogen inte står på agendan. Om det är rätt eller fel kan man ju tycka som man vill om. Olagliga tillverkningar eller konkreta händelser- Naturligt att de lokala tidningarna skriver mer. (arbetstillfällen och ekonomi)

LENA: Det vet jag inte!

Sydsvenskan: på Smålandsposten är skogsfrågan viktigt medan här i Skåne har vi ingen skog varför frågan är mindre akut.

TOMMY: Tidningar som ges ut i skogslänen har mer intresse för det som händer. Skogsbolagens ekonomi. Skogsarbetet har förändrats. Anställda idag skogsentreprenörer. Enskilda skogsägare som köpt maskiner och sliter ut sig. De stora skogsbolagen hyr in folk. Enskilda firmor.

Stefan Svar: Dels så kanske det beror på om det finns verksamheter inom det område man bevakar (lokaltidn) som då har betydelse för miljön tex industrier som släpper ut olika saker.... eller om det bor väldigt mycket människor som i Skåne, ett urbant område där alla problemen....bilar och städer som sväller och hela jordbruket, utsläppt,, så tror jag att det påverkar och att man får fokus på det i bevakning. Som här i Lund med Tetra Pak som släppte ut en hel del, lösningsmedel det skrevs jätte mycket om det.

Bengt O Beror nog mest på enskilda journalister om vi tänker dagspress.

Sebastian: Om de skrivs om skog så har det hänt något...(likt Stefans svar) Namnunderskrifter happening. Sällan man hör eller läser om ngt som de själva dragit igång. Någon som tipsar. De skulle behövas en skogsreporter. Aftonbladet hade en miljöreporter. Nästan varje dag hade han....en liten notis... klimatsaker. Miljön är off. Inte pengar för de viktigaste frågorna. Inne med miljön på 90talet. Företagen började märka sig. Man har implementerat att allt är miljömärkt... så folk förlitar sig på politikerna.... De är intresserade av att ha sin egen röst. Makteliten styr politikerna mkt mer än folket. ”för mig bygger demokrati på kunskap” Vårt samhälle kuvas med okunskap..... Samhällsmedborgare ska vara en bra konsument... IKEA. Rysk urskog skövlas. Säger själva att; ”De hugger ingen skog som är äldre än 160 år”. De hugger träd som är 600 år.

THOMAS ALDIN: Miljö är ingenting för somliga tidningar att skriva om det kostar för mycket att gräva. Bolagen styrs av finasiella makter.

Stödfråga 5: Varför tror du många journalister är ointresserade av skogsdebatten?

BENGT ARVIDSSON: Journalisters intressen är ganska flyktigt. Insekter, hav, skog etc. Som det var för några år sedan. Insekten i trädet. Förr fanns det en kontinuerlig forskning. Det är slimmade tjänster, multitask, du skall kunna en massa olika saker istället. Webb och video.

Näringslivet blir bättre på att manövrera och dupera media. Dom har folk som är väldigt duktiga på att formulera texter som tidigare jobbat med journalistik. Man vet hur man ska formulera sina pressmeddelanden, man vet vilka värdeladdningar som skall användas, man vet när på dagen och i veckan som media har lättare att svälja sitt byte. Det är väldigt sofistikerat. Är det då en liten organisation som är pressad så är det lätt att det slinker in i spalterna om det är bra skrivet med bilder och videomaterial som ser ut att vara redaktionellt material men som har en helt annan avsikt med en agenda. Så har det alltid varit men det är mycket mer sofistikerat idag. Vi blir inte fler utan färre. Detta är en fara.

Lars-Ingmar: Det är inget man kan svara generellt på. Jag har sysslat med miljöfrågor i 25 år. Sista vågtoppen var 2009 (Köpenhamn). Skogen omtalades då. Koldioxidsänka.

PÅ 2000talet skrevs det väldigt lite. Det fanns ett ointresse att ta in det i tidningen. En spegling av de som beslutade om saker,, även tiden. Hållbarhetsrevisioner... mitten av 90 talet skrev man mkt om företagens engagemang. Rio 1992.. mkt miljö.

Sydsvenskan: vad som borde lyftas upp... om vi... det finns väldigt många krav och förväntningar på saker som borde lyftas upp. Där vi har mer eller mindre gott samvete. All journalistik handlar om att prioritera, ämne resurser, utrymme. Även om vi hade haft mer plats i tidning hade vi inte skrivit mer om skog, för att det hade inte varit tillräckligt efterfrågat. Sen hade vi kunnat göra ett enstaka nedslag för att göra en övergripande insats. Det krävs en ganska hög specialistkunskap om skogen för att skapa bra nyheter och miljön för att skapa bra journalist och den kunskapen saknar vi ofta (tatat han erkänner kunskapsbristen) så att jag tycker att journalistiken speglar samhället. Man gör sin insats utifrån allmänintresse, i nån slags dialog med läsaren. Hade vi märkt av att skogsfrågor hade blivit jäkligt hett så hade vi kanske skrivit. Tolkningsfråga.... Ska det bli hett så... Det måste ju komma från tidningarna. Man behöver ett startskott, vi behöver en nyhet. Vi måste behöva förklara för våra läsare varför det är angeläget för just dom. Om vi hade haft ett månadsnummer kunde vi kanske haft utrymme men det har vi inte

TOMMY: inte lätt att svar på det, det handlar om den ekonomiska utvecklingen och urbaniseringen. Vi fick ju en annan riktning på 80 talet, vi kom in i kommers samhället. Det kommersiella tog över. Finansen är viktigare. Väldigt svårt att säga. Det handlar om SH utveckling. Det rent faktiskt inte är säljande. Att skriva om relationsproblem är oerhört mkt intressantare. Jag har alltid velat skriva om endast djur och natur men det är inte intressant. Jan Danielsson... hade en spalt i Aftonbladet. Artdatabanken där träffades vi. Aftonbladet skulle göra om söndagstidningen och då passade Jan inte längre in. Han kan trotsa lite. Av reaktioner.

Stefan: det snackas en hel del om miljö ändå va!! Det gör det hela tiden, inte knutet till utsläpp av industrin utan hur vi själva agerar i miljön. Hur vi källsorterar osv. Det är jätte mycket om det.

(Louise är med i snacket).. då har miljöpartiet varit med och lyft, man har klimatmål, miljöplaner och allt det här men att gå in och titta på specifika verksamheter som påverkar miljön är nog inte så mkt idag. Det har blivit etablerat i alla partier.

Bengt Ingen status i frågorna, men framförallt att miljöfrågorna är för långsamma. Om fiskbestånden eller naturskogarna försvinner långsamt under 50 års tid märks det inte. Växthusklimatet handlar om 100 eller mer år. Men flyter det upp 10 000 döda fiskar som det gjorde i Norge nyligen blir det artiklar och bilder.

Sebastian Svar: Okunskap. Jag tror det är bara det. Det blir ett väldigt osexigt ämne. Jag har hållit på i 15 års tid. Man ser sammanhang som man inte förstod förr.... Ju mer man umgås med skogen desto sexigare blir den. Allt beror på okunskap. Journalisten som inte kan ngt om naturen skriver inte om den. Vi ideella naturvårdare som skickar in grejer till tidningarna. Eller skogsägare. LRF skriver mkt om att det inte är några problem. Där folk är betalda för att ta fram den här skiten. Jag har skrivit en del främst i lokaltidningen.

Blev årets skogshjälte 2010.

Varför kommer de inte in i de stora tidningarna,, beror de på manipulation? Jag tror inte att de stora tidningarna skulle göra så (manipulerade) däremot en branschtidning som vill lyfta upp de goda med just den branschen.

Enklare för en journalist att hitta. Stora Ensos budget..... ist för att de skövlar... Ekonominyheterna, här dyker de upp...

RUSTAN FLORBY: pensionerad journalist: om journalisten har ett intresse för skogen, om han tex växt upp med skog i sin närmiljö påverkar detta personens känslor och det blir så ledes lättare att skriva om det.

”jag har själv växt upp i skärgården vilket gör att mitt hjärta klappar extra för denna miljö”.

THOMAS ALDIN: Många journalister får inget gehör för det man gör. Artiklarna backas inte upp av en chefsred. En tidning lever på försäljningsresultat. Det här handlar mkt om en medvetandefråga. Det räcka inte att skriva att..... Man måste exemplifiera så att folk kan förstå. Ser det i en r tydlig form och vad kan hända med den berörda läsaren. Fackpress når ju en speciell läsarkrets som vill läsa det. Man måste exemplifiera för att väcka intresse.

Stödfråga 6. Hindras journalisten på en tidning från att skriva om eller väcka en miljödebatt om denne själv brinner för det? Vågar den enskilde journalisten sticka utanför ramarna?

BENGT ARVIDSSON: Ja det menar jag. Jenny Ericsson till exempel. Miljö och ingenjörutbildning. Hon vet vem man ska prata med och har rätt kontakter. Bra bakgrund. Bra kompetens. Om man skulle gräva ned sig för länge så kanske folk skulle säga ifrån. Hörrudu. Detta skulle man få. Om den är allmängiltig och i rimlig omfattning.

Jag tror det är lite franskt och kontinentalt. Nyexaminerade journalister är på hugget och kör över oss gamla. Men jag förstår vad du menar. A säger det, b säger det och så får läsaren ta över. I den gamla journalisten fick man aldrig framhäva sig själv. Vi har starka redaktionella röster utanför ledarredaktionen. För länge sedan träffade jag en tobakshandlare som ifrågasatte mitt skrivande. Var går gränsen för vad en journalist får tycka utanför jobbet. Man fick aldrig nämna sig själv och sina egna åsikter. Idag lägger man in sina egna åsikter mycket mer, kåserier, krönikor etc.

Lars-Ingmar Det handlar om hur en tidning är organiserad. Journalisten som arbetar med det specifika området får ansvara för det. (tex miljö) Handlar om hur massmedia är organiserade. På DN var friheten att själv välja ämne mycket större förr.

LENA: Arbetsledningen, de delar ut arbetsuppgifterna. Ett jättebra tips att gräva i... så är det ju den (arbetsledningen) de kan ju tycka att det är väldigt styrt. Det är bra. Annars skulle det spreta åt alla håll

TOMMY: Vissa saker så har det svårt att konkurrera med andra nyheter. Tidningen hindrar nog inte direkt. Möjligen indirekt. Som ny journalist vill man anpassa sig till det rådande klimatet. Redaktören kanske tänker att det inte ingår i mönstret. Svårt att få utrymme för långsamma nyheter. Man beskriver ett skeende som utvecklats under lång tid.

Larmrapporter kommer ut. Vid något tillfälle gjorde jag en hel miljöbilaga. En ny sorts växtlighet. Bara en massa hundkex och lupiner, samt liljekonvalj. Jag försökte skildra detta, såg inte ut som miljönyheter, bilaga till söndagsbilagan, mkt är det att hitta fönster där man får uttrycka dessa nyheter. Via små bilagor. Inte vara så beroende av att hitta saker som kan slå på löpsedeln.

Stefan. Alltså jag tror ju, så upplever ju inte jag det att det skulle finnas några hinder uppifrån från ett ämne,. (Louise:Om vi tänker på en tidningsdebatt). Alltså då tror jag att om någon kommit med förslag om att fördjupa sig inom ett område inom miljöområdet så hade nog inte våra chefer hindrat den enskilde journalisten, då hade de nog haft möjlighet till detta, bara man haft en tanke, vad är det

jag vill visa? Vad är det jag vill berätta osv va! Nä inget sådan hinder på denna tidning. Jag tror inte att det ser ut så på andra redaktioner heller...

Som sagt det fanns en miljöreporter tidigare men det bantades ned av ekonomiska skäl. Krönikor skrivs, ganska brett upplagt. Man bantade redaktionen. För ett antal år sedan togs det bort. Även mellanstora tidningar eller minde tidningar skriver inte längre om detta. Men de stora drakarna har ju fort kvar nån som skriver omkring miljön ibland. De små skriver om det som händer runt omkring. Det finns inte tid längre. Utan man måste titta på allt runt omkring alla aspekter, politik och (Louse: och det kanske tar tid att jämföra allt som skrivs.. agenda idag) Ja det blir ju det också,, man vill att de man själv skrivit fått genomslag. andra kanske citerat mig,, man är väldigt personorienterad i journalistiken att man vill ha människor med. Att man får ett ansikte så folk blir berörda. Jobbar lokalt med att lyfta fram människor. Det ger substans att måla med grafik, om vi tex ska komma in på skogsindustrin (jämför personintresset med grafik, de måste väcka intresse) vem är ägarna ? vem får pengarna? Vem tjänar på det, vem tjänar inte på det?? Och visar en grafisk bild på hur det ser uut, så att vi får en bild att visa upp för landet,, det där är nog folk ganska omedvetna om tror jag. För jag tror inte att et är så himla många människor som vet vilken som är den största inkomstkällan här i landet... ”mobiltelefoner eller bilar.. malm kanske också... ” men ehhhh det är det ju förvisso men inte så mkt... och musik är en jätte stor export...

RUSTAN FLORBY: Ja det kan absolut förekomma sådana hinder. Det kan gälla viktig information som tidningen inte riktigt tycker ligger i linje med det allmänna intresse och politik. Jag har upplevt sådant runtomkring mig

THOMAS ALDIN: spekulerar - cheferna hindrar, för kostsamt, miljö har nästan aldrig varit säljande. Politik är säljande och därför skulle ett sådant grävarbete vara mer godkänt och kostsamt. Politiker pratar inte heller om miljö. Mn gör det inför valkampanjer, då ligger det högt på agendan.

Stödfråga 7. Varför lyfter man inte upp skogsproblemen på en högre nivå, tex misstagen som SCA gjort?

Lars-Ingmar Förr skrevs det ganska mycket. Idag hamnar det längre ned på dagordningen. Det är miljöorganisationernas beskrivning. De är också en lobbyorganisation. Man ska vara kritisk som läsare./ lyssna på alla parter för att få sig en uppfattning. Inte säkert att miljöorganisationerna har rätt.

LENA: antagligen inte är ett jätte scoop

TOMMY: De kan göra hur sjutton de vill utan kännbara straff. Små skogsägare kan råka illa ut. Men med ett stort skogsbolag, där händer det ingenting. Avsättningen av skog - Spara 17 procent

efter Nagoya avtalet. Skogsägarna själva och eftersom virkespriserna legat högt har det sålts mkt. Avverkningarna har ökat kraftigt.

Stefan Svar: Det berör inte så många människor fysiskt, det är i fjällvärlden. Skulle det varit skog som berört oss här i Skåne, berört mitt liv. Så hade jag förmodligen reagerat. Det allmänna intresset eller det individuella intresset. Kanske en by eller en röst som inte har ngn röst i sammanhanget.

BENGT OLDHAMMER: Okunnighet och ointresse och effektiv propaganda från skogsbruket som journalisterna inte genomskådar. Skogsnäringen har numera även köpt biologer som sprider desinformation av olika slag.

Sebastian: Regler - Om man inte informerat om hur reglerna ser ut så får de göra som de vill. Skogsstyrelsen gör aldrig några föreläggningar. FRIHET UNDER ANSVAR. (80 000 avverkningsanmälningar och endsat 9 st förelägganden gjorts). De handlar om några ynka promillen. Man bryter mot miljöhänsynsparagrafen. Har man inte fått föreläggandet får man bryta hur mkt som helst. Jämför med våldtäkt. Skogsstyrelsen har nu efter kaliber P1 dragit igång något som heter "dialog med natur" - Rena rama skiten. Skogsstyrelsen sitter bara och förhalar tiden. Ingen dialog, för skogsbolagen vet att de ändå kan göra som de vill. Skogsstyrelsen, naturvårdarna och industrin har möten.

RUSTAN FLORBY: Folk vill läsa sånt som hänt nu mindre intresse för debattartikel. //Jag tror på det här med skogsmaffia. Näringslivet har kontakt med tidningarna. DN har en läsekrets med utbildade läsare, kanske är detta anledningen till att de kan ha artiklar som Marciej Zaremba.

THOMAS ALDIN: (MAKT) Det är en kolossal toppstyrning i landet. Om man börjar gräva för mycket kan man komma fram till att bolagen tjänar enormt mycket pengar. Det skulle vara ensornt intressant att få tag på ngn på ett skogsbolag. Det råder en enorm konkurrens mellan skogsbolagen, vem kan manipulera tidningarna bäst. Pressen och politikerna att konkurrera ut varandra.

Stödfråga 8. Vilka tidningar tror du behandlar skogsdebatten bäst? Vilka är de mest tydliga? (Som fråga 4)

Lars-Ingmar rikstidningar har väldigt lite intresse, naturligtvis specialtidningar..... mkt mer bevakning av ett särskilt ämne..

TOMMY: Vet inte. Nån som skriver.

Svar: ja det är en bra fråga. Svenska dagbladet. Har en jäkligt bra ekonomisida DN? Dagens industri, TV som tar upp de på olika sätt. Sen är det ju radio.

De norrländska tidningarna. Grejder. Örnsköldsviks allehanda, Dalademokraten, norrländska socialdemokraterna. Sundsvall...

Bengt Bland dagstidningar kan jag inte komma på någon när det gäller nyhetsartiklar. Facktidningar har så många olika nischer att det är svårt att ge något bra svar och de är också smala och läses av ganska få.

Sebastian: Sveriges natur eller Expressen. Som har Tommy Hammarström. Vad har journalisterna för kunskap samt intresse.

TOMMY: ja det är klart, för att, Per Wendel avslöjade. Expressen var helt ensamma om den nyheten. Stort för en enskild tidning. Nyhetsjournalist, en väldigt stressad miljö. Jag minns nyhetschefen Roland Allheim. Polisreporter.

Stefan Svar: Nä det är lite förlegat, vi säger nog "en jättebra nyhet" dyker upp ibland. Nä, ja, ett stort genomslag. Jo men det gör det. "EN skitbra grej" ett scoop.

Bengt Det används och är nog en bra drivkraft, men en bra genomarbetad seriös artikel är vanligen bättre

RUSTAN FLORBY: Dalademokraten är en stor tidning. Göran Greider vill framstå som att han kan allt men i detaljer kan han inte mkt.

Stödfråga 9: Använder ni ofta begreppet Scoop?

BENGT ARVIDSSON: "Nyhetsredaktionerna slimmas allt mer. Det krävs att vi ska kunna fler och fler saker. Man måste kunna sociala medier, webb och göra grejer för TV, det räcker inte att bara att kunna skriva en artikel. Man rör på sig mycket mer. En kille skrev bara om försvaret, en skrev bara om medicin. Ämnesmässigt så rör man på sig mycket mer. Man måste trycka in mer på varje reporter. Tempot ökar...//... En mer komplicerad nyhet är svårare att ta sig fram i den konkurrensen"

De digitala kanalerna gör att tid för eftertanke och faktakontroller har minskat. Utan det måste ut direkt, 2 rader, sedan en bild sedan lite mer. DET KAN BLI FEL PÅ GRUND AV HETSEN.

En expert är väldigt bra på väldigt lite och tvärtom för j. Man måste trycka in mer på varje reporter. Tempot ökar. PÅ nätet kan man direkt se hur folk läser, på ett annat sett en print. det är snabba nyheter, sport, krim., kändisskap. En mer komplicerad nyhet är svårare att ta sig fram i den konkurrensen (jämför med kvällstidningarna)

Stefan Svar: Alltså stressen ligger nog inte i att jaga i sig utan stressen ligger nog i att göra allt från ax till limpa i princip... två datorskärmar, massa mail kommer in, olika sajter... massa info att gallra och dessutom en dagsplan. I dagens läge gör vi mycket mer. Förr i tiden när jag började jobba var vi betydligt fler människor. Betydligt fler genomarbetade grejer. Vi fick tid att "researcha"..Puff så försvann det. (Stefan Olofsson. Skånska dagbladet)

Puff så försvann det, saker dör från dag till dag. Lite nyhetsjournalistikens logik att man tar dagens nyhet. man vill gärna vara först, få en diskussion runt ett ämne som skapar.. då blir man happy... få igång en diskussion, man pratar mycket om snackisar idag. Att en nyhet har nått fram till många människor. Snackisar idag att folk börjar kommentera på olika sidor.

FB - är också viktigt,, webben, en konstig sak kan hända,, människor far illa. Makten har gjort ngt som folk tycker är fel. Det senaste det här om klostergårdsaffären. Politikerna blev överkörda av Arne Pålsson. Han gjorde en bra deal.

Bengt: stressigt o stressigt, det är fråga om att få tid och att det presenteras på ett snyggt sätt. Har man inte tid blir det stressigt förstås

Stödfråga 10: Kan du skymta manipulation i dagstidningarna? Förekommer propaganda, lurendrejerier etc?

BENGT ARVIDSSON: Om journalisterna utnyttjas på ett manipulativt sätt av organisationer? Avsändaren blir ju allt bättre på att styra oss för vad vi ska skriva, så det tror jag. Det är ju upp till oss då att genomskåda detta. Det är svårt. Man kan ju fråga sig varför vissa nyheter kommer i vissa medier vissa dagar, titta på Jurholtaffären, Sahlinaffären etc, vilka mekanismer styr såna drev när det sätter igång, vem vinner på det vem förlorar på det?? Följer dem en viss dramaturgi

Att vi förenklar i absurdum. Det finns ju också en diskussion om att vi lyfter upp bagatellgrejer om Elsa 93.... vi ibland väljer storys som är lätta att berätta. Istället för sälarna som dör. Det är jobbigt med långsamma processer, osexiga. Träd är ett träd. Ja det är upprörande att de skövlar urskog men det är inte intressant för läsaren, tror vi.

Det är intressant, för faller man bara ett träd här i Lund så får det enormt stor uppmärksamhet. Ett jäkla liv och folk skriver insändare. Medan hundratusentals träd avverkas. DET ÄR NGT MED KÄNSLAN OCH DET GEOGRAFISKA

L: Inte individanpassat. Nisse Persson och hans skog.

B; Detta är intressant. Vi skriver saker som vi tror folk vill veta. Nu har det rödgröna gått om... Reinfelds separation måste vi prata om. Men vad jag reagerar på är att småsaker som uggleungar i Lundagård omskrivs ngt enormt.

Futteliteter, engagerar folk ”TA hand om känslan”

Jag tänker på giftskandalen i Höör 1970. Ingen skrev ngt om det. En frilands Sven Munke samt en småbarnsförälder Monica Nilsson blev hjälten. STORYTELLING... namnet.. storyn i storyn!! FÖR ATT VÄCKA KÄNSLOR. Hon var katalysatorn för mediedrevet. Så hittar du någon liten lapp från en same (storyn i storyn) det som drar igång känslorna och folk tänker OHHH JA DET ÄR INTE KLOKT. Det räcker inte bara att skriva att dem för på ett visst vis i Norrland utan man måste skriva det på ett sätt som berör människan och konkretisera det och se framför sig. Och där är TV tex väldigt bra för det kommer så nära.

L; filmpsykologi. Kattuggla i Lundgaard och urskogen i Norrland. Vi spelar på dem....Men folk kommer ju också till oss och ber oss att skriva om ugglorna... Bagateller som folk hakar upp sig. Där har vi åter igen.. alla medier är där. KÄNSLORNA; DE NÄRA BILDERNA DE PERSONLIGA TILLTALET.

HANS SUNDSTRÖM – hans kontakter viktiga. Vi är friends. Storyn i storyn. Detta är jätteviktigt. Medier ser sådana saker, en människa, en by, ett djur som far illa. Om djur dör grips folk av detta. Några val tillbaka höjdes miljöpartiet och Greenpeace var synliga....

Lars-Ingmar Utifrån vill man nog få det till att censur existerar. Däremot vet man ju att vad man brukar vilja ha i tidningen kan vara snävt. Upplever inte att där finns någon form av strategi för censur. Jag vet att massmedia har svårt att skriva om bemanningsbolag... att tidningarna själv använder sig av dem. Mycket svårt att tänka mig att det ligger någon form av censur bakom skog/miljöfrågorna.

LENA: nej

TOMMY: jag skrev en rad naturartiklar mot ringde upp tidningen. Expressens torn. Bjöds Paulsson, Per vrikstad.

Självcensuren. Jag var på en debatt i Oslo. Vargfrågan, självcensur. Man är rädd för folk. Vargopinionen var så hetsk. När jag skriver om jaktfrågor får jag obehag.. Man funderar på reaktioner.

RUSTAN FLORBY: Kungahuset - Det diskuteras om lagar för att öka kungens rätt till sekretess. Hela samhället är byggt på lögner.

THOMAS ALDIN: - vem manipulerar vem, det som skrivs i dagstidningarna påverkas av skogsbolagen, då skogsbolagen själva släpper ut pressreleaser gällande deras verksamhet o ekonomi. Det manipuleras också av politikerna vad tidn ska skriva för varje tidn har olika färg vilket avgör avd det ska skriva om. Om man kunde få framförallt jätteunga männisikor i skolåldern att förstå av d skogen skulle innebära för vårt levne? Vi tar allting så skälvklart. Vad innebär det för männisikor och djur.